

Tuarascáil Bhliantúil 2016

Cruach Phádraig, Co. Mhaigh Eo

CLÁR

Stair Achomair agus Cúlra Reachtúil na Cuideachta 1

Buaicphointí 2016 3

Ráiteas an Chathaoirligh agus an Phríomhfheidhmeannaigh 5

Bord Thurasóireacht Éireann 9

Tuarascáil agus Ráiteas Airgeadais 14

STAIR ACHOMAIR AGUS CÚLRA REACHTÚIL NA CUIDEACHTA

Bhunaigh Rialtas na hÉireann agus Feidhmeannas Thuaisceart Éireann, faoi choimirce na Comhairle Aireachta Thuaidh Theas (NSMC), Turasóireacht Éireann CTR (Cuideachta Theoranta faoi Rátháíocht), (nó Turasóireacht Éireann Teoranta roimhe seo) le bheith ina ghéag margaióchta don turasóireacht thar lear d'oileán na hÉireann agus corpraíodh é ar an 11 Nollaig 2000 mar Chuideachta Teoranta ag Rátháíocht gan Scairchaipiteal. Ar an 30 Samhain 2016, rinneadh CTR de Chuideachtaí a bhí Teoranta ag Rátháíocht gan scairchaipiteal go huathoibríoch. Is leagan nuashonraithe é an CTR de leagan amach na Cuideachta Ráthaithe agus tá sé faoi rialú ag Cuid 18 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Tógann an chuideachta treoir beartais ón NSMC agus coinníonn sé dlúthchaidreamh oibre lena chomhaltaí bunaiigh, Fáilte Éireann (FI) agus Tourism Northern Ireland (TNI). Is iad príomhchuspóirí na cuideachta an turasóireacht go hoileán na hÉireann a mhéadú agus tacaíocht a thabhairt do Thuaisceart Éireann lena chumas turasóireachta a bhaint amach. Tá an chuideachta á rialú ag a Meabhrán agus a hAirteagail Chomhlachais agus ag an Meabhrán Airgeadais faofa ag an NSMC agus ullmhaíonn sí Pleananna Corparáideacha trí bliana agus Plean Oibriúcháin aon-bhliana mar threoir dá cuid gníomhaíochtaí Faigheann an chuideachta maoiniú ón dá dhlínse agus íoctar na deontais seo amach trí FI agus TNI. Ceapann an NSMC bord stiúrthóirí go ceann tréimhse ceithre bliana de ghnáth. Beidh deireadh ag teacht le téarma reatha na mball ceaptha ó dhlínse an deiscirt i mí na Nollag 2019 agus beidh deireadh le téarma na mball ceaptha ó dhlínse an tuaiscirt i mí na Nollag 2021.

Loch Eidheanach, Co. na Gaillimhe

Tuarascáil Bhliantúil Thurasóireacht Éireann 2016 3

BUAICPHOINTÍ 2016

Cuairteoirí ón iasacht go hoileán na hÉirinn 10.3m

Méadú i gcuairteoirí ón iasacht ó 2015 9%

Cuairteoirí saoire go hOileán na hÉireann 4.7m PAS

Caiteachas chuairteoirí ón iasacht €5.3bn/£3.7bn

Méadú i gcaiteachas ó 2015 9%

Margaí iasachta Thurasóireacht Éireann 23

An ceithre mhargadh is mó don turasóireacht isteach
An Bhreatain Na Stáit Aontaithe An Ghearmáin An Fhrainc

Poiblíocht thar Sáile de luach €327m/£229m lci

Tuarascáil Bhliantúil Thurasóireacht Éireann 2016

Cuairteoirí uathúla chuig **Ireland.com** in 2016 19.37m

Rangú Láithreach Shóisialta Thurasóireacht Éireann in aghaidh Bhoird Turasóireachta Náisiúnta eile

Facebook Uimh 4 Twitter Uimh 4 YouTube Uimh 3

Éire ag Uimh. 3 le haghaidh margaíocht agus brandáil turasóireachta (World Economic Forum)

BARR 10

Fáinne na Sceilge i réigiúin BARR 10 de chuid Lonely Planet, 'Best in Travel 2017'

Na hAoráí, Co. Chorcaí

*Tuarascáil Bhliantúil Thurasóireacht Éireann 2016***RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH AGUS AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH**

Joan O'Shaughnessy Cathaoirleach

Niall Gibbons Príomhfheidhmeannach

Ba í 2016 an bhliain ba fhearr riamh don turasóireacht ón iasacht chuig oileán na hÉireann. Chuireamar fáilte roimh 10.3 milliún cuairteoirí, fás 9% ó 2015, a chuir timpeall €5.3bn/£3.7bn le hioncam na ngeilleagar ó thuaidh agus ó dheas, agus a thacaigh le timpeall 281,000 post ar fud an oileáin. Tharla an fás i ngach ceann dár bpríomh-mhargáí, le toradh níos fearr ná riamh ó na Stáit Aontaithe, Ceanada, An Ghearmáin, An Frainc, An Spáinn agus ón Astráil in 2016. Bhí fás 10% ar chuairoteoirí saoire ón iasacht i rith na bliana, 416,000 cuairteoir breise. Níos tábhachtaí fós, bhí fás 9% ar an ioncam ó chuairoteoirí ón iasacht i rith na bliana, €446m/£312m breise i gcomparáid le 2015.

Ba í seo an séú bliain as a chéile a raibh fás ar thurasóireacht ón iasacht chuig oileán na hÉireann agus táimid cinnte i dTurasóireacht Éireann go leanfar ar aghaidh ag cur leis an rath sin.

Tosaíochtaí Straitéiseacha

Le linn na pleanála do 2016, leag Turasóireacht Éireann tosaíochtaí áirithe straitéiseacha amach lenár dtionchar bolscaireachta a uasmhéadú, le tógáil ar ghnóthachain a bhí déanta le déanaí, agus leis an fhás a bhuanú amach anseo. Thugamar tosaíocht don Bhreatain, do Mheiriceá Thuaidh agus do Mhór-roinn na hEorpa, na margáí a thugann an toradh is fearr ar infheistíocht ó thaobh cuairteoirí saoire agus ioncain. Chuireamar béim ar na cuairteoirí 'is dóchúla' sna margáí seo - le heispéiris shuntasacha saoire, imeachtaí agus tairiscintí speisialta oiriúnaithe dá spéiseanna agus deartha lena bhfionn 'caithfidh mé dul anois' a mhúscailt. Thugamar faoi chlár leitheadach fógraíochta chomh maith san Astráil agus i margáí ardchumais eile atá ag teacht chun cinn - go háirithe an tSín agus an India, mar ar chuireamar béim ar an Scéim Viosa Briotanach Éireannach.

Choinníomar an fócas ar an dream le 'fiosracht chultúrtha' (margadh níos sine, ar mian leo dul go háiteanna nua), mar gurb iad sin is mó ionchais d'oileán na hÉireann. Dhíríomar freisin ar 'fuinnmheoirí sóisialta' (dream níos óige, tugtha don spraoi, ag súil le heachtraíocht in áit chorráitheach) agus 'Éalaitheoirí' (dream ar maith leo saoire faoin tuath, ag súil le héalú ón gcathair) i margáí le hionchas suntasach. Díríodh ar dheighleoga neide chomh maith - galfairí, agus cuairteoirí gnó agus dreasachta, chomh maith le bunadh na hÉireann sa Bhreatain, i Meiriceá Thuaidh agus san Astráil.

Bhí clár lán fógraíochta agus bolscaireachta ag Turasóireacht Éireann i rith na bliana 2016, le haird na dtaistealaithe i ngach áit a dhíríú ar oileán na hÉireann. Cuireadh béim san fhógraíocht ar Oirthear Ársa Éireann, ar Bhealach Chósta an Aifir, Béal Feirste agus Baile Átha Cliath; i measc téamaí tábhachtacha eile bhí turasóireacht scáileáin, Bliain Bia agus Deoch Thuaisceart Éireann, ár ngalf den chéad scoth, agus togra Glasú bliantúil Domhanda Thurasóireacht Éireann ar Lá Fhéile Pádraig

Bhain tábhacht ar leith leis meáin dhigiteacha agus shóisialta le bealaí nua le teacht ar ár spriocmhargáí a fhorbairt agus teagmháil a dhéanamh leo níos minice.

Nocht Turasóireacht Éireann dhá phlean nua, le spriocanna uailmhianacha dúshlánacha le beagnach 3.8 milliún cuairteoir a mhealladh go hoileán na hÉireann ón Spáinn agus ón Iodáil idir seo agus 2020, méadú de 25%.

Sliabh Liag, Co. Dhún na nGall

Oirthear Ársa Éireann, Bealach Chósta an Aifir agus Slí an Atlantaigh Fhiáin

Chuir Turasóireacht Éireann an-bhéim ar Oirthear Ársa Éireann, ar Bhealach Chósta an Aifir agus ar Shlí an Atlantaigh Fhiáin i rith na bliana 2016. Úsáideadh ardáin éagsúla leis na heispéiris seo a léiriú do na milliún a d'fhéadfadh teacht ar cuairt, ar an teilifís, i bhfógraíocht chlóite agus ar líne; ar Ireland.com agus trí na meáin shóisialta; ag aonaigh trádála móra idirnáisiúnta do thomhaltóirí agus lucht trádála ar nós ITB i mBeirlin agus an World Travel Market i Londain; trí chuirteanna cur in aithne; do ghníomhairí agus oibrítheoirí taistil le tionchar, chomh maith le hiriseoirí taistil agus slí mhaireachtála agus blagairí as gach cearn den domhan; agus trí ábhar bolscaireachta Thurasóireacht Éireann.

Poiblíocht thar Lear

Is cuid thábhachtach dár gclár fógraíochta thar lear í an obair le meáin taistil, slí mhaireachtála agus sainspéise. In 2016, cruthaíodh na mílte deiseanna do chuirteoirí ionchasacha ar fud an domhain le teachtaireachtaí dearfa a léamh, a chloisteáil nó a fheiceáil faoi oileán na hÉireann. Measann Turasóireacht Éireann gur fiú an phoiblíocht seo timpeall €327m/£229m, i luach coibhéiseach fógraíochta.

Glasú Domhanda Lá Fhéile Pádraig

Ba í 2016 an seachtú bliain do thogra bliantúil Thurasóireacht Éireann, an Glasú Domhanda le haghaidh Lá Fhéile Pádraig agus bhí sé níos mó agus níos fearr ná riamh cheana - ghlac níos mó ná 240 foirgneamh agus suíomh suntasacha i 127 gcathair agus 45 tír páirt, gineadh poiblíocht shuntasach dhearfa, le luach níos mó ná €10m/£7m, d'oileán na hÉireann ar fud an domhain. In 2016, ghlac an World Trade Center ag Ground Zero i Nua Eabhrac, Gateshead Millennium Bridge in Newcastle upon Tyne, Teach Ósta Yas Viceroy in Abu Dhabi agus dealbh Nelson Mandela in Johannesburg páirt sa Ghlasú Domhanda don chéad uair.

Blian Bia agus Deoch Thuaisceart Éireann

I rith na bliana 2016, d'eagraigh Turasóireacht Éireann clár gníomhaíochta le haird a dhíriú ar Bhlian Bia agus Deoch Thuaisceart Éireann ar fud an domhain, ag obair go dlúth le Tourism NI, Food NI agus comhpháirtithe eile. Thug Turasóireacht Éireann cuireadh do chách teacht agus aithne a chur ar na táirgí áitiúla is fearr - agus tírdhreach agus cósta speisialta Thuaisceart Éireann a fheiceáil. Chuathas i gcomhar le Jamie Oliver agus a Food Tube, a thug ardán do tháirgeoirí bia i bhFear Manach, in Aontroim agus i nDoire; bhíodhas i láthair ag Good Food Show an BBC i mBirmingham; bhí ailt i mórfohoilsiúcháin ar nós an Daily Telegraph agus Time Out sa Bhreatain; agus tháinig iriseoirí cáiliúla bia ar cuairt, ar nós Annabelle White, pearsa cócaireachta teilifíse agus raidió as an Nua Shéalainn.

An Turasóireacht á Spreagadh ag an Scáileáin

Ag tús na bliana 2016, sheol Turasóireacht Éireann an dara chéim dá fheachtas speisialta *Star Wars*, atá dírithe ar lucht leanúna an tsraith fhicsean eolaíochta ar fud an domhain. Coimisiúnaíodh scannán speisialta cúlstáitse, a cruthaíodh le linn na scannánaíochta in 2014 ar Sceilg Mhichíl. Thug Turasóireacht Éireann coisísiún do Lucasfilm - an chuideachta a léirigh *Star Wars: The Force Awakens* - le gearrscannán a chruthú inar phléigh stiúrthóir Star Wars JJ Abrams agus baill eile den chriú cén fáth gur roghnaigh siad an t-ionad speisialta seo don scannánaíocht. I mí Aibreáin, nocht Turasóireacht Éireann an tríú chéim den bhfeachtas Star Wars - le scannán iontach cúlstáitse eile ina ndeireann Mark Hamill (Luke Skywalker) go bhfuil Sceilg Mhichíl '*dochreidte álainn*'. Trí na meáin shóisialta scaip Turasóireacht Éireann na scannáin i 14 margadh ar leith - An Bhreatain, na Stáit Aontaithe, Ceanada, An Ghearmáin, An Fhrainc, An Iodáil, An Spáinn, an Ísiltír, críocha Lochlann, An Astráil, An Nua-Shéalainn, An India, an GCC agus An Afraic Theas.

Bhí súile an domhain ar Thuaisceart Éireann san earrach nuair a chuaigh Turasóireacht Éireann i bpáirt le HBO le leas a bhaint as an rath dochreidte atá ar an sraith teilifíse *Game of Thrones* le fógraíocht a thabhairt do Thuaisceart Éireann ar fud an domhain. Seoladh an feachtas nuair a d'hill an séú séasúr ar na scáileáin, agus reáchtáladh é sa Bhreatain, sna Stáit Aontaithe, i gCeanada, san Astráil, sa Fhrainc, sa Ghearmáin, sa Spáinn, san Iodáil, san Ísiltír agus i gCríoch Lochlann. Gné chorráitheach d'fheachtas 2016 ba ea an tsraith de dhoirse casta snoite inar léiríodh eachtraí ón séasúr seo, 'Doirse na Corónach'. Nocht Turasóireacht Éireann na doirse gach seachtain agus an séasúr ag dul ar aghaidh - le tagairt do mhór-radharcanna ón eipeasóid is déanaí agus ag úsáid cuid de shiombail aitheanta an chláir. Snoíodh na doirse as na crainn a leagadh le linn Stoirm Gertrude ag na Sceacha Dorcha i gContae Aontroma - cúla an Kingsroad, an suíomh is mó aitheantais de chuid *Game of Thrones* i dTuaisceart Éireann. Meastar gur shroich feachtas 'Doirse na Corónach' Turasóireacht Éireann 126 milliún duine ar fud an domhain, agus chonacthas gearrscannáin an fheachtais 17 milliún uair - fógraíocht de luach £11.3m/€16.14m, meastar. Thug an tionscal margáíochta agus fógraíochta an feachtas faoi deara, agus ghnóthaigh sé os cionn 20 gradam agus onóir ar fud na hEorpa sa dara leath de 2016.

Rochtain

Is gné chriticiúil í an rochtain, ní hamháin ó thaobh líon na gcuartheoirí agus an ioncaim turasóireachta, ach chun forbairt leanúnach a dhéanamh ar an turasóireacht iasacht chuig na réigiúin agus go Tuaisceart Éireann. Bliain shuntasach eile ba ea 2016 ó thaobh rochtana; i measc na bhforbairtí dearfa bhí seirbhís nua Aer Lingus ó Los Angeles, Hartford agus Newark go Baile Átha Cliath; eitiltí Flybe ó Dhún Éadainn agus Birmingham go hAerfort Chnoc Mhuire; eitiltí Ryanair ó Berlin agus Milan go Béal Feirste; eitiltí Cityjet ó Nantes agus La Rochelle go Corcaigh; eitilt Iberia Express idir Madrid agus Corcaigh; agus seirbhís nua Air Canada Rough ó Vancouver go Baile Átha Cliath. Meastar go raibh 537,000 suíochán aontreo díreacha go hoileán na hÉireann ar fáil gach seachtain i rith an tsamhraidh 2016, méadú 9% ar acmhainn ó shamhradh na bliana 2015. Bhí timpeall dhá thriain de na suíocháin aerlíne aontreo go hoileán na hÉireann ar fáil ón dá phríomh-aerlíne atá ag feidhmiú ar oileán na hÉireann, Ryanair agus Aer Lingus. Rinne clár cómhargaíochta Thurasóireacht Éireann le hiompróirí aeir agus farraige, agus le comhpháirtithe thionscal an taistil, infheistíocht €12.6m/£8.8m i bhfeachtais margaíochta in 2016, agus fuarthas tacaíocht shuntasach dá réir ón earnáil tráchtála.

Is maith an tuar do turasóireacht ón iasacht na seirbhísí nua atá fógartha do 2017. Ina measc tá seirbhís nua Qatar Airways idir Doha agus Baile Átha Cliath; eitilt nua Aer Lingus go Baile Átha Cliath as Miami, agus seirbhísí méadaithe ar eitiltí Aer Lingus ó Los Angeles, Chicago agus Orlando. I measc bealaí nua atá ar na bacáin tá seirbhísí trasatlantaigh Norwegian go Corcaigh (ó Aerfort TF Green in Providence), agus go Béal Feirste, an tSionnain agus Baile Átha Cliath ó Nua Eabhrac (Aerfort Idirnáisiúnta Stewart) agus Providence (Rhode Island), chomh maith le heitilt Ryanair ó Girona go Béal Feirste, eitilt Delta ó Boston go Baile Átha Cliath, Transavia ó Munich go Baile Átha Cliath, seirbhís Norwegian idir Stochólm agus an tSionnain, eitilt Lufthansa ó Frankfurt go dtí an tSionnain, Icelandair ó Reykjavik go Béal Feirste, WOW Air ó Reykjavik go Corcaigh, BMI Regional ó Stansted Londain go hAerfort Chathair Dhoire agus eitilt Swiss Air ó Zurich go Corcaigh. Agus beidh Etihad ag eitilt faoi dhó arís idir Abu Dhabi agus Baile Átha Cliath ó mhí Aibreáin ar aghaidh.

Margaíocht Dhigiteach agus na Meáin Shóisialta

Mhéadaigh Turasóireacht Éireann a láithreacht ar líne go leanúnach, le 3.4 milliún de lucht leanúna ar Facebook faoi dheireadh na bliana. Agus seo á scríobh, is í an eagraíocht an ceathrú bord turasóireachta is mó éilimh ar domhan ar Facebook, uimhir a ceathair ar Twitter agus uimhir a trí ar YouTube Mheall ár suíomh gréasáin, Ireland.com, 19.37 milliún cuairteoir uathúil in 2016, níos mó ná riamh.

Buaicphointí Eile

I measc buaicphointí eile in 2016 bhí misin rathúla díolacháin chun na Síne, chuig Aontas na nÉimiríochtaí Arabacha, an India, an Nua-Shéalainn agus an Astráil; chomh maith le mórfheachtais díolacháin ar fud na Stáit Aontaithe: Chicago, Nua Eabhrac, Phoenix (Arizona), Sarasota (Florida), San Francisco, Los Angeles agus Seattle. I mí Mheithimh, cháiligh an dá fhoireann as oileán na hÉireann do chomórtas Euro 2016 agus rinne Turasóireacht Éireann an gaisce stairiúil sin a cheiliúradh, le scannán nua ar líne ina raibh beirt imreoir ag imirt os comhair chuid de na hionaid turasóireachta is cáiliúla atá againn, Droichead Rópa Charraig a'Ráid, Teach agus Gairdíní Powerscourt, Titanic Belfast, Teach Stóir Guinness, Clochán an Aifir, agus Aillte an Mhothair. Bhí muid ag obair leis an aisteoir Richard E Grant freisin in 2016, ag cruthú sraith de scannáin ghearra do Smooth Radio le haird a tharraingt ar oileán na hÉireann i measc timpeall 5.5 milliún turasóirí le 'fiosracht chultúrtha' sa Bhreatain.

Rialachas

Bhí ocht gcruinniú ag an mBord le linn 2016, agus bhí deis ag comhaltaí an Bhoird bualadh le hionadaithe áitiúla turasóireachta sna hionaid éagsúla ar fud an oileáin inar tionóladh iad, lena n-áirítear Baile Átha Cliath, Béal Feirste, Gaillimh agus Droichead Átha, agus cuairt a thabhairt ar ionaid ar nós Brú na Bóinne agus Cnoc Suain.

I measc na n-ábhar a phléigh an Bord i rith na bliana bhí moladh go ndéanfaí níos mó infheistíochta i dteachtaireachtaí meandracha turasóireachta, le feabhas a chur ar ár 'sciar den ghuth'; dréacht-chuntais reachtúla 2015 a fhaomhadh; agus athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar fheidhmíocht ghnó. Rinneadh cur i láthair faoi ghníomhaíocht an mhargaidh sa Bhreatain agus i Meiriceá Thuaidh, agus ar an straitéis do mhargaí atá ag teacht chun cinn 2017-2025. Breathnaíodh chomh maith ar na tionchair a d'fhéadfadh a bheith ag Brexit ar an eacnamaíocht turasóireachta. Rinne an Bord maoirseacht ar fhorbairt Phlean Corparáideach Thurasóireacht Éireann agus Plean Gnó 2017. I rith 2016 fuarthas tuarascálacha ó na Coistí Bainistiú Riosca agus Luach Saothair ar ábhair éagsúla lena n-áirítear athbhreithniú ar fheidhmíocht na bainistíochta sinsear agus torthaí sásúla a d'eascair as an gclár inmheánach iniúchta.

Buíochas

Táimid an-bhuíoch as an tacaíocht leanúnach atá faighte ag Turasóireacht Éireann ó lucht riaracháin sa dá dhlínse ar an oileán agus ó na hAirí Jonathan Bell MLA, Aire Fiontair, Trádála agus Infheistíochta (go dtí Bealtaine 2016), agus an tAire Simon Hamilton, Aire Eacnamaíochta, i dTuaisceart Éireann; ó Paschal Donohoe TD, Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, agus Michael Ring TD, Aire Stáit Turasóireachta agus Spóirt (go dtí Feabhra 2016), agus ó Shane Ross TD, Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus Patrick O'Donovan TD, Aire Stáit Turasóireachta agus Spóirt. Bhí na hAirí fial lena gcuid ama agus ghlac siad páirt i gcuartheanna torthúla chuig margaí thar lear le haghaidh mórimeachtaí poiblíochta i rith na bliana. Táimid buíoch freisin do na hoifigigh sa dá roinn agus dóibh sin i gComhairle na hAirí Thuaidh/Theas agus as an tacaíocht agus don chomhairle a thugann siad i gcónaí.

Ba mhaith linn buíochas a ghabháil freisin lenár gcomhpháirtithe sa tionscal turasóireachta a bhí ag obair linn le taithí saoire oileán na hÉireann a thabhairt chun beatha do lucht saoire ionchasacha ag feachtais phoiblíochta ar fud an domhain. Ár mbuíochas fosta do bhaill an Ghrúpa Lárnach Comhpháirtíocht Mhargaíochta agus do bhaill na nGrúpaí Comhpháirtíocht Mhargaíochta thar lear, a bhí chomh fial lena gcuid ama agus iad ag obair linn i rith 2016.

Is luachmhar an comhoibriú a fhaighimid go leanúnach ónár gcomhghleacaithe i Fáilte Éireann agus i Tourism NI, agus ó Chónaidhm Tionscal Turasóireachta na hÉireann, i ngach gné dár gcuid oibre. . D'oibrigh foireann Thurasóireacht Éireann go dícheallach sa bhaile agus i gcéin chun íomhá dhearfá d'oileán na hÉireann a chur chun cinn. Táimid an-bhródúil i gcónaí as a ndílseacht, a dtiomantas, a gcuid fuinnimh agus a nuáil agus iad ag obair ar son an tionscail.

Ag Breathnú Romhainn

Is é croí na straitéise ag Turasóireacht Éireann do 2017 tógáil ar rath na bliana 2016 agus an fás a bhuanú sna blianta romhainn. Tar éis don turasóireacht ón iasacht a bheith ag fás le sé bliana anuas go leanúnach, tá sé d'aidhm againn cur-iarracht feidhmíochta 2016 a shárú ó thaobh líon na gcuariteoirí, agus an t-ioncam as turasóireacht iasachta a mhéadú 4.5% in 2017, don eacnamaíocht ó thuaidh agus ó dheas.

In 2017, déanfaimid ár ndícheall a chinntiú go mbeidh oileán na hÉireann ag 'seasamh amach', le béim ar éispéiris eisceachtúla ar nós Slí an Atlantaigh Fhiáin, Bealach Chósta an Aifir, Oirthear Ársa Éireann agus Titanic Belfast do thomhaltóirí ar fud an domhain. Tabharfar aird ar leith ar Bhéal Feirste agus ar Bhaile Átha Cliath, le haghaidh taistil seachbhuaice go háirithe. Tá gach deis á thapú againn freisin le

leas a bhaint as cáil dhomhanda *Star Wars* agus *Game of Thrones* agus a gceangal le hÉirinn agus le Tuaisceart Éireann.

Díreofar an infheistíocht as Éirinn ar bhonn ionchas margaidh agus leanfar ar aghaidh leis an straitéis éagsúlú margaidh a chur i bhfeidhm. Tá sé ar intinn againn ioncam saoire a uasmhéadú trí infheistíocht ar mhór-roinn na hEorpa agus i Meiriceá Thuaidh. Déanfaimid barrfheabhsú ar ár n-infheistíocht san Astráil agus i margaí ardionchais atá ag teacht chun cinn, An tSín agus an India san áireamh.

Beidh dúshlán go leor ann in 2017 - go háirithe Brexit, ar dócha go mbeidh an-tionchar aige ar mhuintir na dtomhaltóirí agus ar thaisteal amach chuig a lán cinn scríbe ón mBreatain, oileán na hÉireann ina measc. Mar gurb í an Bhreatain an comharsa is gaire dúinn agus ár margadh ardmhéide is mó, beidh tosaíocht ag an Bhreatain anois agus amach anseo. Ciallaíonn dímheas Sterling in aghaidh an Euro ó bhí reifreann Brexit sa Bhreatain go mbeidh sé níos tábhachtaí ná riamh luach ar airgead a chur ar fáil do mhargadh na Breataine. Leanfaidh Turasóireacht Éireann ar aghaidh ag obair le comhpháirtithe sa tionscala le béim a chur ar chomh héasca is atá sé teacht chuig oileán na hÉireann, na rudaí iontacha atá le feiceáil agus an dea-luach atá ar fáil ón tionscal.

I measc na dtosca tábhachtacha atá ag obair chun ár leasa do 2017 tá forbairtí nua rochtana; neart an gheilleagair i margaí tábhachtacha ar nós SAM agus mór-roinn na hEorpa; agus neart buan 'branda' nó íomhá na hÉireann thar lear. I measc nithe dearfa eile tá neart Turasóireacht Éireann sna meáin dhigiteacha agus shóisialta. Tá ár dtairiscint á neartú thar sáile le hinfeistíocht leanúnach sa táirge - go háirithe an infheistíocht in eispéiris ar nós Slí an Atlantaigh Fhiáin, Oirthear Ársa Éireann agus Titanic Belfast. Tá gach duine i dTurasóireacht Éireann ag tnúth le bheith ag obair lenár gcomhpháirtithe sa tionscal, le tógáil ar na deiseanna iomadúla iontacha a bheidh ann sa bhliain atá romhainn.

Bord Thurasóireacht Éireann

Cathaoirleach

Tá Joan O'Shaughnessy ina Comhairleoir Speisialta do Aramark agus dá Phríomh-Oifigeach Feidhmiúcháin. Tá Joan ina ceannaire agus ina hionadaí don tionscal seirbhíse le 38 mbliain anuas. Is ball í de Chomhlachas Trádála Mheiriceá, d'Fhoras na Stiúrthóirí agus de Skål Ireland. Tá Joan ina Stiúrthóir Neamhfheidhmeannach ar Bewley's Tea & Coffee Ltd. Go dtí gur éirí sí as i mí Mheithimh 2011, bhí June ina POF ar ARAMARK, post a bhí aici ar feadh níos mó ná 12 bliain. Mar POF, neartaigh Joan an eagraíocht go dtí go raibh sí ar cheann de na cuideachtaí ilnáisiúnta Meiriceánacha is mó in Éirinn, le níos mó ná 4,000 fostaí i 400 ionad ar fud an domhain.

Leas-Chathaoirleach

Tá Christopher Brooke ag obair sa tionscal slándála le blianta fada, deich mbliana díobh mar chomhairleoir slándála leis an Oifig Ríoga i Muscat, Sabhdánacht Ómain. In 1990, d'fhill sé ar Thuaisceart Éireann le hEastát Chaisleán Galgorm a fhorbairt, áit a mbíonn comórtas Oscailte Galf Thuaisceart Éireann ó 2012 i leith. Tagann 230,000 duine chuig an eastát gach bliain faoi láthair agus tá ionad garraíodóireachta, gnólanna agus saoráid comhdhála agus imeachtaí ann chomh maith. I measc nithe eile tá spéis ag Christopher i bhforbairt na cóiríochta agus saoráidí eile do thurasóirí ar eastáit Ashbrooke agus Colebrooke. Tá sé ina stiúrthóir ar Saladin-Somalia Ltd (cuideachta a sholáthraíonn slándáil i bPoblacht Chónaidhm na Somáile, ina Leas-Leifteanant do Chontae Aontroma agus ina chomhalta de Chomhairle an RNLI d'Éirinn.

Is céimí i mbainistíocht fáilteachais é Trevor Clarke as Ollscoil Uladh.

Tá 25 bliain caite aige ag obair sa tionscal fáilteachais, 20 díobh i bpoist éagsúla in Óstán Magherabuoy i bPort Rois, mar chomhpháirtí-oibrítheoir le déanaí. Bhí Trevor ina bhall de Ghrúpa Athbheochana Phort Rois ó 2010 go 2014, nuair a toghadh é ar Chomhairle Chósta an Aifir agus na nGleann. Tá spéis ar leith aige i ról na comhairle i bhforbairt na turasóireachta ar Chósta an Aifir agus sa chumas atá sa tionscal athbheochan, fás eacnamaíoch agus rathúnas a chur chun cinn. Tá Trevor ina chomhalta ar Choimisiún Cuain Chúil Raithin agus ina ionadaí ar choiste comhairleach áitiúil an Honourable Irish Society.

Tá Harry Connolly ina Stiúrthóir Feidhmeannach ar Fáilte Feirste Thiar, gníomhaireacht forbartha turasóireachta áitiúil a dhéanann forbairt ar thurasóireacht in Iarthar Bhéal Feirste agus ar bhonneagar inbhuanaithe turasóireachta. Sular thosaigh sé ag obair i bhforbairt na turasóireachta, bhí Harry ag obair ar feadh roinnt blianta i gcúrsaí óige, spóirt agus forbairt phobail i mórcheantar Bhéal Feirste. Bhí sé tráth ina Leas-Chathaoirleach ar Chomhpháirtíocht Póilíneachta agus Sábháilteacht Phobail Iarthar Bhéal Feirste (DPCSP). Tá Harry ina Stiúrthóir ar Visit Belfast faoi láthair, an comhlacht poiblí/priobháideach atá freagrach margaíocht a dhéanamh ar Bhéal Feirste mar cheann scríbe turasóireachta. Bhí Harry ina chomhalta boird de Fhéile an Phobail, an fhéile ealaíon pobail is mó in Éirinn, ar feadh roinnt blianta agus tá sé ina Chisteoir air faoi láthair. Faoi threoir Harry, tá cáil ar thurasóireachta Iarthar Bhéal Feirste mar shamhail den chleachtas éifeachtúil, ó thaobh samhlacha turasóireachta a fhorbairt a spreagann cruthú post agus inmharthanacht ag an leibhéal áitiúil, le bheith cinnte go mbainfidh saoránaigh áitiúla leas as an méadú i líon na dturasóirí.

Tá Graham Keddie ina Stiúrthóir Bainistíochta ar Aerfort Idirnáisiúnta Bhéal Feirste. Tá sé ag plé le tionscal na heitlíochta le beagnach 30 bliain, i róil aerlíne, aerfoirt agus láimhseoir talún. Bhí Graham ag obair in 11 tír éagsúil san Áise, san Afraic, san Eoraip agus sa Mheánoirthear. Roimh dhul isteach sa tionscal eitlíochta, bhí Graham ina atur nae, le cáilíocht aige as Albain. Tá sé ina stiúrthóir freisin ar Chumann na nOibritheoirí Aerfort.

Ceapadh Stephen Kavanagh mar Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin agus mar bhall de Bhord Aer Lingus ar an 1 Márta 2015. Is céimí é an tUasal Kavanagh ó Choláiste na hOllscoile Baile Átha Cliath agus chuaigh sé le Aer Lingus in 1988. Bhí róil éagsúla oibriúcháin agus tráchtála aige, ceapadh é ina fheidhmeannach in 2016 agus bhí sé ina bhall den fhoireann don tairiscint phoiblí tosaigh a chuir Aer Lingus ar an margadh an bhliain sin. D'fhreastail sé mar Phríomh-Oifigeach Tráchtála ó 2009, mar ar threoraigh sé feabhsúcháin i mbainistíocht miondíola agus ioncaim, agus i bhforbairt páirtnéirí agus líonra. Sular ceapadh é ina phríomhfheidhmeannach, bhí sé ina Phríomhoifigeach Straitéise agus Pleanála.

BORD THURASÓIREACHT ÉIREANN (ar lean)

Tá John McGrillen ina Phríomhfheidhmeannach Turasóireachta ar Tourism NI, údarás forbartha turasóireachta Thuaisceart Éireann. Ceapadh sa phost é i mí Iúil 2015, tar éis dó tréimhse fada a chaitheamh i bhforbairt eacnamaíochta agus i rialtas áitiúil. Sular ceapadh é ar Tourism NI, bhí sé ina Stiúrthóir Forbartha i gComhairle Cathrach Bhéal Feirste, mar a raibh sé freagrach as forbairt eacnamaíochta, athbheochan agus turasóireacht sa chathair. Ó 1999 go 2010, bhí sé ina Phríomhfheidhmeannach ar Chomhairle Ceantair an Dúin. Thossaigh sé ag obair mar innealtóir aer-spáis roimh dhul i mbun oibríochtaí IDB Northern Ireland in Düsseldorf, An Ghearmáin, agus ina dhiaidh sin, ina Phríomhfheidhmeannach ar NI-CO, gnó comhaireach forbartha idirnáisiúnta atá lonnaithe i mBéal Feirste.

Ceapadh David O'Brien ina Príomhoifigeach Tráchtála i Ryanair i mí Eanáir 2014, tar éis dó freastal mar Stiúrthóir Oibriúcháin Eitilte agus Talún ó mhí na Nollag 2002. Is céimí é de Choláiste Míleata na hÉireann, bhí saol gairmiúil míleata aige, le poist san earnáil aerfoirt agus gnó talmhaíochta sa Mheán-Oirthear, sa Rúis agus san Afraic.

Is comhairleoir comhshaoil é Michael O'Sullivan. Bhí sé ag obair mar stiúrthóir tionscadail ar mhórthionscadail ildisciplíneacha caomhnaithe agus bainistíocht bonneagar comhshaoil ar fud na hÉireann le 25 bliain anuas. I measc a chuid mórthionscadal le déanaí bhí Máistirphlean Chúrsa Gailf an Dúin Bhig agus EIS/NIS do chosaint an chósta, Máistirphlean Mhainéar Áth Dara agus EIS/NIS forbartha, EIS/NIS don Broadmeadow Greenway, Fionnghall, agus Measúnú Rochtana Comhshaoil Sceilg Mhichíl. Tá comhairle comhshaoil agus pleanála tugtha ag Michael don tionscal agus don rialtas ar aon. Ba é a bhí ina eagarthóir ar an chéad lámhleabhar Measúnú Tionchar Comhshaoil in Éirinn in 1990.

Bhí Shaun Quinn ina Phríomhfheidhmeannach ar Fáilte Éireann, an ghníomhaireacht stáit atá freagrach as forbairt inbhuanaithe na turasóireachta a threorú agus tacú léi in Éirinn, go dtí mí na Nollag 2016. Ceapadh sa phost seo é in 2003 agus faoina threoir, tá éabhlóid leanúnach déanta ag an ghníomhaireacht le freagairt do riachtanais fhorbairt na turasóireachta. Le déanaí, d'éirigh leis tacú le straitéis 'branda eispéiris' d'fhonn fás inbhuanaithe sa turasóireacht isteach a spreagadh. Le linn na tréimhse 2012-2013, bhí sé ina Chathaoirleach ar an Tionól, an togra turasóireachta pobail i mó in Éirinn. Sular chuaigh sé le Fáilte Éireann, bhí sé ina Phríomhfheidhmeannach ar CERT, gníomhaireacht oiliúna turasóireachta an stáit, ó 1998 go 2002. Chuaigh sé leis an turasóireacht ón earnáil bhia, mar a raibh sé ina Cheann Margaíochta le Bord Bia, ó 1998 go 1998. Ó 1986 go 1993, bhí sé ag obair le Córas Beostoic agus Feola, mar Eacnamaí, agus níos déanaí, mar Stiúrthóir Pleanála. Bhí sé ag freastal ar fhóiraim éagsúla Rialtais a bhain le straitéis agus beartas turasóireachta. Is céimí é de chuid Choláiste na hOllscoile, BÁC, agus tá céim máistir aige i riarachán gnó.

Tá Kathryn Thomson ina Príomhfheidhmeannach ar National Museums NI ó mhí Mhárta 2016. Díreach roimhe sin, chaith Kathryn 11 bliain mar Phríomhoifigeach Oibriúcháin ag Tourism NI. Tá B.Com (On) ag Kathryn i Staidéar Gnó ó Ollscoil Dhún Éadainn, chríochnaigh sé a hoiliúint mar chuntasóir ag PwC agus tá cáilíocht ghairmiúil aice mar chuntasóir cairte leis an Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (CIPFA) Bhí ceapachán poiblí ag Kathryn mar Stiúrthóir ar an mBord Straitéiseach Infheistíochta agus tá sí ina Stiúrthóir Neamhfheidhmeannach ar Visit Belfast. Tá sí ina stiúrthóir agus ina iontaobhaí freisin ar bhord dhá charthanachta - Clann Síomóin (ó 2010) agus Open House Festival (ó Aibreán 2015).

Tá Trevor White ina Stiúrthóir ar Mhúsaem Beag Bhaile Átha Cliath agus ar Chathair na Míle Fáilte. Rugadh é in 1972, bhunaigh sé an iris *The Dubliner* agus bhí sé ina eagarthóir ar an eolaí bialainne is mó ráchairt in Éirinn, *The Dubliner 100 Best Restaurants*, ar feadh na mblianta. Tá dhá leabhar scríofa ag Trevor, *Kitchen Con: Writing on the Restaurant Racket* agus *The Dubliner Diaries*.

TUARASCÁIL AGUS RÁITEAS AIRGEADAIS
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

Clár

Faisnéis faoin gCuideachta 15

Tuarascáil na Stiúrthóirí 16

Ráiteas faoi Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí 20

Ráiteas maidir le Rialú Airgeadais Inmheánach 21

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste 22

Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais 23

Ráiteas Cuimsitheach Ioncaim 23

Ráiteas Maidir le Seasamh Airgeadais 24

Ráiteas Maidir le hAthruithe i gCothromas 25

Ráiteas Sreafaí Airgid 26

Ráiteas maidir le beartais chuntasaíochta 27

Nótaí do na Ráitis Airgeadais 29

FAISNÉIS FAOIN GCUIDEACHTA

Stiúrthóirí

Brian Ambrose OBE (Cathaoirleach)
(d'éirigh as 19 Nollaig 2016)

Joan O'Shaughnessy (Leas-Chathaoirleach)
(Cathaoirleach ó 18 Nollaig 2016)

Christopher Brooke (Leas-Chathaoirleach)
(Ceaptha 18 Nollaig 2016)

John McGrillen
(Ceaptha 18 Nollaig 2016)

Graham Keddie
(Ceaptha 18 Nollaig 2016)

Kathryn Thomson
(Ceaptha 18 Nollaig 2016)

Trevor Clarke
(Ceaptha 18 Nollaig 2016)

Harry Connolly
(Ceaptha 18 Nollaig 2016)

David O'Brien

Michael O'Sullivan

Trevor White

Ciara Burke
(d'éirigh as 19 Nollaig 2016)

Howard Hastings
(d'éirigh as 19 Nollaig 2016)

Stephen Kavanagh
(d'éirigh as 14 Nollaig 2016)

David Lyle
(d'éirigh as 19 Nollaig 2016)

Shaun Quinn
(d'éirigh as 31 Márta 2017)

Derek Reaney

(d'éirigh as 19 Nollaig 2016)

David Rodway
(d'éirigh as 19 Nollaig 2016)

Príomhfheidhmeanach

Niall Gibbons

Rúnaí

Shane Clarke

Oifig Chláraithe

5ú Urlár
Cearnóg an Easpaig
Cnoc an Réamannaigh,
Baile Átha Cliath 2

Seoltaí Gnó

5ú Urlár
Cearnóg an Easpaig
Cnoc an Réamannaigh,
Baile Átha Cliath 2

Beresford House
2 Beresford Road
Cúil Raithin
BT52 1GE

Iniúchóirí

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste
(Poblacht na hÉireann)
Cnoc an Réamannaigh,
Baile Átha Cliath 1

Príomh-Bhaincéirí

Bainc Aontas Éireann cpt
37/38 Sráid Uí Chonaill Uachtar
Baile Átha Cliath 1

Aturnaetha

Byrne Wallace
88 Sráid Fhearchair
Baile Átha Cliath 2

Tughans
Marlborough House
30 Victoria Street
Béal Feirste
BT1 3GS

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

STAIR ACHOMAIR AGUS CÚLRA REACHTÚIL NA CUIDEACHTA

Bhunaigh Rialtas na hÉireann agus Feidhmeannas Thuaisceart Éireann, faoi choimirce na Comhairle Aireachta Thuaidh Theas (NSMC), Turasóireacht Éireann CTR (Cuideachta Theoranta faoi Rátháíocht), (nó Turasóireacht Éireann Teoranta roimhe seo) le bheith ina ghéag margaíochta don turasóireacht thar lear d'oileán na hÉireann agus corpraíodh é ar an 11 Nollaig 2000 mar Chuideachta Teoranta ag Rátháíocht gan Scairchaipiteal. Ar an 30 Samhain 2016, rinneadh CTR de Chuideachtaí a bhí Teoranta ag Rátháíocht gan scairchaipiteal go huathoibríoch. Is leagan nuashonraithe é an CRT de leagan amach na Cuideachta Ráthaithe agus tá sé faoi rialú ag Cuid 18 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Tógann an chuideachta treoir beartais ón NSMC agus coinníonn sé dlúthchaidreamh oibre lena chomhaltaí bunaigh, Fáilte Éireann (FI) agus Tourism Northern Ireland (TNI). Is iad príomhchuspóirí na cuideachta an turasóireacht go hoileán na hÉireann a mhéadú agus tacaíocht a thabhairt do Thuaisceart Éireann lena chumas turasóireachta a bhaint amach. Tá an chuideachta á rialú ag a Meabhrán agus a hAirteagail Chomhlachais agus ag an Meabhrán Airgeadais faofa ag an NSMC agus ullmhaíonn sí Pleananna Corparáideacha trí bliana agus Plean Oibriúcháin aon-bhliana mar threoir dá cuid gníomhaíochtaí Faigheann an chuideachta maoiniú ón dá dhlínse agus íoctar na deontais seo amach trí FI agus TNI. Ceapann an NSMC bord stiúirthóirí go ceann tréimhse ceithre bliana de ghnáth.

Formáid na Ráitis Airgeadais

Ullmhaíodh na cuntais i bhformáid a cinntíodh ag Acht na gCuideachtaí 2014 (Poblacht na hÉireann). Is é an euro (€) bunairgeadra na ráitis airgeadais. Tá na torthaí euro aistrithe go Sterling (STG£) ag an ráta deiridh ar ionann STG£1 agus €1.17055 (2015: STG£ cothrom le €1.35593) don Ráiteas Maidir le Seasamh Airgeadais agus ag meánráta bliantúil de €1.21920 (2015: STG£1 cothrom le €1.37684) don Chuntas Ioncaim agus Caiteachais.

Leabhair Chuntais

D'fhonn a chinntiú go gcoimeádtar leabhair agus taifid chuntasaíochta chuí de réir Alt 281 agus 282 d'Acht na gCuideachtaí 2014, tá pearsanra leis na cáilíochtaí cuí cuntasaíochta fostaithe ag na Stiúirthóirí agus tá córais chuntasaíochta chuí ar ríomhairí á gcothabháil acu. Tá na leabhair chuntais lonnaithe in oifig na Cuideachta ag Cearnóg an Easpaig, Baile Átha Cliath.

Príomhghníomhaíochtaí

Is iad príomhghníomhaíochtaí na Cuideachta dearadh agus feidhmiú na gclár margaíochta do na príomh-mhargáí thar lear d'fhonn tionscal turasóireachta oileán na hÉireann a chur chun cinn, de réir na cuspóirí atá leagtha amach thuas.

Iniúcháirí Seachtracha

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste i bPoblacht na hÉireann a dhéanann iniúchadh ar na Ráitis Airgeadais. Tá lánrochtain ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste do Thuaisceart Éireann ar pháipéir oibre an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste i bPoblacht na hÉireann, agus bunaithe air sin is féidir tuarascáil a chur faoi bhráid Thionól Thuaisceart Éireann.

Torthaí

B'ionann an barrachas ioncaim thar caiteachas don bhliain agus €808,444 (STG £663,094).

Rialachas Corparáideach

Tá an Chuideachta á rialú ag a Meabhrán agus a hAirteagail Chomhlachais agus ag an Meabhrán Airgeadais atá faofa ag an NSMC. Tá Bord Stiúrthóirí neamhfheidhmeannach aici atá ceaptha ag an NSMC lena n-áirítear ionadaithe ón tionscal turasóireachta i dTuaisceart Éireann, an tionscal turasóireachta sa Deisceart, TNI agus Fáilte Éireann. Ceaptar stiúrthóirí ar feadh tréimhse ceithre bliana de ghnáth. Beidh deireadh ag teacht le téarma reatha na mball ceaptha ó dhlínse an deiscirt i mí na Nollag 2019 agus beidh deireadh le téarma na mball ceaptha ó dhlínse an tuaiscirt i mí na Nollag 2021.

Aontaíonn an Bord sceideal cruinnithe le tionól i ngach bliain féilire. Faigheann Comhaltaí an Bhoird páipéir iomlána an bhoird roimh gach cruinniú; áirítear sna páipéir seo tuarascáil airgeadais agus tuarascálacha ón bPríomhfheidhmeannach agus ó gach Stiúrthóir Roinne sa Chuideachta. Is féidir le comhaltaí an Bhoird, mar chabhair dá ndualgais, comhairle neamhspleách gairmiúil a ghlacadh de réir mar is gá, ar chostas na Cuideachta Tá rochtain ag gach comhalta Bhoird ar chomhairle agus ar sheirbhísí Rúnaí na Cuideachta.

Tuarascáil Bhliantúil Thurasóireacht Éireann 2016 (ar lean)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

Tionóladh 8 gcuinniú Boird i rith na bliana 2016 agus mar seo a leanas a bhí an freastal:

	Líon na gcuinnithe a bhféadfaí freastal orthu	Líon na gcuinnithe ar freastalaíodh orthu
Brian Ambrose * (Cathaoirleach)	8	7
Joan O'Shaughnessy ** (Leas-Chathaoirleach)	8	7
Ciara Burke	8	7
Howard Hastings	8	7
Stephen Kavanagh	8	4
David Lyle	8	8
David O'Brien	8	7
Michael O'Sullivan	8	6
Shaun Quinn	8	7
Derek Reaney	8	5
David Rodway	8	8
Trevor White	8	6

*D'éirigh as 19 Nollaig 2016

** D'éirigh as 18 Nollaig 2016

Bíonn an Bord ag feidhmiú trí na fochoistí seo a leanas chomh maith:

Coiste Bainistiú Riosca

Tá ceathrar Stiúrthóir ar an bhfochoiste seo a thagann le chéile go ráithiúil le timpeallacht inmheánach rialaithe na Cuideachta a athbhreithniú agus a phlé. Tá siad faoi threoir ag Clár Riosca na cuideachta a úsáidtear chun clár oibre a leagan amach don fheidhm Iniúchta Inmheánaigh, agus tuairiscíonn siad go díreach ar ais chuig an gcoiste seo. Tá lánrochtain neamhshrianta ag na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha ar an gcoiste.

Sa tábla seo a leanas leagtar amach comhdhéanamh agus tinreamh na gcuinnithe Coiste Bainistiú Riosca i rith na bliana 2016:

	Líon na gcuinnithe a bhféadfaí freastal orthu	Líon na gcuinnithe ar freastalaíodh orthu
Howard Hastings (Cathaoirleach)	4	4
David O'Brien (Leas-Chathaoirleach)	4	3
David Lyle	4	3
Michael O'Sullivan	4	2

An Coiste Luach Saothair

Tá 4 Stiúrthóir ar an bhFochoiste seo agus tagann siad le chéile le hathbhreithniú a dhéanamh ar oiriúnacht leibhéil luach saothar na Cuideachta agus ar théarmaí agus ar choinníollacha eile fostaíochta na bhfeidhmeannach sinsearacha.

Tugtar comhdhéanamh an Choiste Luach Saothair agus sonraí tinrimh i rith 2016 sa tábla seo a leanas:

	Líon na gcuinnithe a bhféadfaí freastal orthu	Líon na gcuinnithe ar freastalaíodh orthu
Stephen Kavanagh (Cathaoirleach)	1	0
Joan O'Shaughnessy (Leas-Chathaoirleach)	1	1
Brian Ambrose	1	1
David Rodway	1	1

Glacann an Bord lena fhreagracht i leith rialú inmheánach na Cuideachta agus leagann sé amach a staid siúd ar bhonn níos mionsonraithe sa Ráiteas um Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí agus um Rialú Inmheánach Airgeadais.

Teagmhais Iar-Ráitis Maidir le Seasamh Airgeadais

Ní raibh teagmhais ar bith a bhí ann tar éis 31 Nollaig 2016 a d'éiligh leasú ar na ráitis airgeadais nó nochtadh ar leith a dhéanamh iontu.

Taighde agus Forbairt

Ní raibh gníomhaíochtaí taighde agus forbartha ar bun ag an gCuideachta i rith na tréimhse.

Forbairtí sa Todhchaí

Tá na Stiúrthóirí ag glacadh leis go leanfaidh forbairt ghníomhaíochtaí na Cuideachta ar aghaidh de réir na bpleananna.

Na Príomhrioscanna agus Neamhchinnteachtaí

Is iad na príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí atá ag an gCuideachta ná maoiniú leanúnach a cuid gníomhaíochtaí ag Rialtas na Ríochta Aontaithe agus ag Rialtas na hÉireann. Cé go bhfuil sé réasúnta a bheith ag súil leis go mbeidh maoiniú leanúnach á dhéanamh ag an dá Rialtas ar ghníomhaíochtaí na Cuideachta, bíonn athbhreithniú á dhéanamh i gcónaí ar an leibhéal maoinithe. Níl aon chomhaontú fadtéarmach foirmiúil ann.

D'fhéadfadh Brexit athrú bunúsach a dhéanamh ar an taisteal go dtí an dá dhlínse ar oileán na hÉireann agus ar an taisteal laistigh den oileán féin chomh maith. Tá Turasóireacht Éireann ag faire go géar ar an a bhfuil ag tarlú, d'fhonn aon tionchair dhochracha a mhaolú agus an leas is fearr a bhaint as aon deiseanna a eascraíonn as.

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ (ar lean) don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

Mar gheall ar a ghníomhaíochtaí ar fud an domhain, tá tionchar ag leibhéal na gníomhaíochta eacnamaí i bpríomh-mhargáí na Cuideachta, An Bhreatain, SAM, An Fhrainc, an Ghearmáin, agus na coda eile den domhan go ginearálta, ar an bhfonn taistil. Cuireann fás nó cúlú ar bith sna margáí seo isteach ar an tionscal turasóireachta agus taistil go léir, agus go háirithe ar chumas na Cuideachta chun fás a sheachadadh, i líon na gcuariteoirí agus ina gcaiteachas, de réir spriocanna seachadta na Cuideachta ar oileán na hÉireann. Mhéadódh teagmhas ar nós mórionsaí sceimhlitheoireachta nó briseadh amach galair cur isteach ar chumas na Cuideachta a spriocanna a bhaint amach. Bheadh tionchar chomh maith ag aon chailliúint nó cur isteach breise ar rochtain aeir nó farraige agus ag gluaiseachtaí neamhfhabhracha sna malartáin eachtracha ar thaisteal go hoileán na hÉireann. Bíonn an Bord ag faire go rialta ar na rioscaí thuas agus glactar leis na gníomhartha cuí leis na rioscaí a mhaolú nó le tabhairt faoi na hiarmhairtí ionchasacha dochracha an oiread agus is féidir go praiticiúil.

Reachtaíocht Chomhionannais

Tá sé de bheartas ag an mBord an Reachtaíocht Chomhionannais sa dá dhlínse a chomhlíonadh go hiomlán. Bunaítear earcaíocht ar chumas iarratasóra chun an post a dhéanamh. Déantar iarratais ar fhostaíocht ó gach grúpa mionlaigh, lena n-áirítear lucht míchumais, a bhreathnú go hiomlán agus go cothrom, má bhíonn na scileanna agus na cumais iontu chun an obair a dhéanamh.

Má tharlaíonn míchumasú le linn fostaíochta is é beartas an Bhoird gach iarracht a dhéanamh a chinntiú go mbeidh athoiliúint shásúil ar fáil, nó más infheidhmithe, go dtabharfar cabhair le fostaíocht mhalartach a fháil.

Sábháilteacht, Sláinte agus Leas ag Obair

Is é beartas an Bhoird sábháilteacht, sláinte agus leas leanúnach na bhfostaithe ag obair a chinntiú trí thimpeallacht shábháilte shláintiúil a chothabháil bunaithe ar fhorálacha na Reachtaíochta um Shláinte, Sábháilteacht agus Leas ag an Obair sna dlínsí ina mbíonn sé ag feidhmiú.

Tabhartais Charthanachta

Ní dhearna Turasóireacht Éireann aon tabhartas carthanachta le linn na tréimhse.

Íocaíocht do Sholáthraithe

Is é beartas Turasóireacht Éireann CRT gach soláthraí a íoc chomh pras agus is infheidhmithe agus gan aon am breise a ghlacadh chun soláthraithe a íoc, seachas an t-am a bhíonn ag teastáil chun an sonrasc a sheiceáil agus a phróiseáil. In 2016, ba é 21 lá an meán-am idir sonrasc soláthraí a fháil agus é a íoc. Níor íoc Turasóireacht Éireann CRT aon ús maidir le híocaíochtaí déanacha i rith na bliana. Tá breis eolais faoi íocaíochtaí Turasóireacht Éireann le soláthraithe ar fáil ar shuíomh corparáideach gréasáin Turasóireacht Éireann www.tourismireland.com

Rannpháirtíocht na bhFostaithe

Cuireann Turasóireacht Éireann Teoranta a straitéis gnó i bhfeidhm trína fhoireann. Tá rannpháirtíocht lucht foirne ríthábhachtach le cuspóirí gnó a bhaint amach sa phróiseas pleanála agus cinnteoireachta. Déantar rannpháirtíocht na foirne a uasmhéadú trí úsáid a bhaint as an rochtain chuí ar shainchomhairle agus trí dheiseanna oiliúna a chuireann ar a gcumas a gcuid freagrachtaí a chomhlíonadh go héifeachtúil.

Saoráil Faisnéise

Foráiltear san Acht um Chomhaontú na Breataine- na hÉireann 1999 go ndéanfadh Airí Éireannacha agus Thuaisceart Éireann a bhfuil freagracht orthu maidir le saoráil faisnéise Cód Cleachtais a dhréachtú

do na Comhlachtaí Thuaidh/Theas agus go mbeadh sé le faomhadh ag an NSMC. Is cód neamhrechtúil é an Cód a faomhadh ar an 1 Eanáir 2006, agus dréachtaíodh é le haird ar na hAchtanna um Shaoráil Faisnéise, 1997 agus 2003 agus an Freedom of Information Act, 2000 sa Ríocht Aontaithe

Áisítear rochtain an phobail de réir an Chóid ar fhaisnéis atá ag na sé chomhlachtaí forfheidhmithe Thuaidh Theas agus ag Turasóireacht Éireann CTR ar bhealaí éagsúla. Foráiltear gur cheart do gach comhlacht cineálacha áirithe faisnéise a bhaineann lena fheidhmeanna, a struchtúir, a eagraíocht agus a sheirbhísí a fhoilsiú, mar aon le tuairisc ghinearálta ar an gcineál faisnéise atá ag an gcomhlacht sin. Leagtar amach an próiseas faoinar féidir le ball den phobal faisnéis atá ag an gcomhlacht sin a iarraidh, na céimeanna is gá don chomhlacht a ghlacadh agus an t-iarratas sin á láimhseáil agus an tréimhse ama inar cheart don chomhlacht freagra a thabhairt ar iarratas de ghnáth. Tugann an Cód deis chomh maith do bhaill den phobal ráiteas a fháil faoi aon ghníomh den chomhlacht a bhfuil tionchar aige ar an duine sin.

Tugtar catagóirí na faisnéise a bhfuil díolúine acu in Iarscríbhinn an Chóid. Má thiteann an fhaisnéis a iarrrtar laistigh de chatagóir atá liostaithe i gCuid 1 den Iarscríbhinn, níl dualgas ar an gcomhlacht an fhaisnéis a nochtadh. Má thiteann an fhaisnéis a iarrrtar laistigh de chatagóir atá liostaithe i gCuid 2, ní mór don chomhlacht teist leas poiblí a dhéanamh lena chinneadh an nochtfar an fhaisnéis nó nach nochtfar. Déanann an Cód foráil le haghaidh meicníocht inmheánach athbhreithnithe ar chinntí a dhéanann an comhlacht faoin gCód.

Beartas agus Nósanna Imeachta maidir le sceithirí

Tá beartas ag Turasóireacht Éireann CTR maidir le sceithirí agus tá na nósanna imeachta foilsithe agus tugtha do gach fostaí. Ó glacadh leis an mbeartas, níl aon aighneacht déanta fós faoin mbeartas.

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ (ar lean) don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

Freagracht Shóisialta Chorparáideach

Ní hiad na cuideachtaí a sheachadann feidhmíocht níos fearr agus seirbhís chustaiméirí den scoth, ach a chuireann saincheistanna eiticiúla, sóisialta agus comhshaoil san áireamh dá páirtithe leasmhara go léir na cuideachtaí is fearr. Aithníonn Turasóireacht Éireann CTR na dualgais leathana atá uirthi i leith fostaithe, na sochaí agus an phobail a bhfuil sí ag freastal air agus creideann sí go bhfuil nasc láidir idir Freagracht Shóisialta Chorparáideach agus an rath sa bhfad-téarma. Tá tacar luachanna ag Turasóireacht Éireann Teo a thugann aitheantas do leasanna a pháirtithe leasmhara go léir agus don gcion tairbhe atá á dhéanamh acu. Chun na críche sin, tá caighdeáin an-arda ionracais, rialachais chorparáideach agus fheasacht chomhshaoil againn. Aithnímid nach ionann a bheith inár saoránach maith corparáideach agus ár n-aidhmeanna gnó amháin a bhaint amach, ach go bhfuil baint aige le cion níos leithne a dhéanamh ar son leasa ár bpáirtithe leasmhara go léir.

Is cuid bhunúsach d'fhás ghnó na turasóireachta ar oileán na hÉireann iad ár bpáirtithe leasmhara, idir thionscal na turasóireachta agus na turasóirí féin. Is cuid bhunúsach d'fhás ghnó na turasóireachta ar oileán na hÉireann iad ár bpáirtithe leasmhara, idir thionscal na turasóireachta agus na turasóirí féin.

Ní hé dearcadh Thurasóireacht Éireann CTR go bhfuil 'aon mhéid amháin oiriúnach do chách' maidir leis an tseirbhís a sholáthraímid, tá sé d'aidhm againn tacar solúbtha de roghanna margáíochta a chur ar fáil don tionscal turasóireachta

Ag an leibhéal corparáideach, glacaimid leis na caighdeáin comhlíonta is airde i leith riachtanais reachtúla, ag feidhmiú de réir spiorad agus litir na rialachán sa dá dhlínse.

Tá sé d'aidhm againn an chúirtéis chéanna a thabhairt dár soláthraithe agus a thugaimid dár bpáirtithe leasmhara.

Gan foireann chumasach thiomanta spreagtha, ní fhéadfadh Turasóireacht Éireann CTR an leibhéal seirbhíse atá tuillte acu a thabhairt dár bpáirtithe leasmhara. Dá bharr seo, tugtar tús áite d'earcaíocht foirne, agus d'oiliúint agus forbairt foirne. Is iad na daoine agus na gníomhairí atá againn i 22 láthair i 18 tír an acmhainn is tábhachtaí don rath atá ar Thurasóireacht Éireann le 16 bliain anuas.

Tá Turasóireacht Éireann lán-tiomnaithe don chomhionannas in earcaíocht agus i bhfostaíocht. Is í an straitéis atá againn na daoine is fearr a earcú agus oiliúint chuimsitheach a thabhairt dóibh agus tacaíocht a thabhairt dóibh lena gcumas fad-téarmach a bhaint amach.

Clár Leasanna na Stiúrthóirí

Coinnítear Clár Leasanna na Stiúrthóirí in oifig chláraithe na Cuideachta. Tá sé ar fáil don phobal agus is féidir rochtain a fháil air ach teagmháil a dhéanamh le Rúnaí na Cuideachta.

Thar ceann an Bhoird

Joan O'Shaughnessy
Cathaoirleach

Trevor White
Stiúrthóir

Dáta: 14 Meitheamh 2017

RÁITEAS FAOI FHREAGRACHTAÍ NA STIÚRTHÓIRÍ

don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

Tá sé riachtanach de réir dlí na gcuideachtaí ráitis airgeadais a ullmhú le haghaidh gach tréimhse airgeadais a sholáthraíonn léargas fíor agus cothrom ar staid chúrsaí na cuideachta agus ar fharasbarr nó easnamh na cuideachta don tréimhse airgeadais sin. Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú aige, ceanglaítear ar an Údarás:

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ansin;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnta agus stuama;
- aon imeachtaí ábhartha ó na caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme a nochtadh agus a mhíniú, agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthas leantach, ach amháin sa chás nach cuí a ghlacadh leis go leanfaidh an Chuideachta i mbun gnó.

Tá an Bord Stiúrthóirí freagrach as taifid chuí cuntais a choimeád a nochtann stádas airgeadais na Cuideachta go réasúnta cruinn agus a chuireann ar a chumas a chinntiú go bhfuil na ráitis airgeadais ag cloí le hAchtanna na gCuideachtaí 2014, mar atá infheidhmithe do chuideachtaí le ráthaíocht theoranta gan scairchaipiteal. Tá sé freagrach as a chinntiú go ndéantar gnó an aonáin i slí cheart rialta agus as sócmhainní na Cuideachta a chosaint agus dá réir sin, as céimeanna réasúnta a ghlacadh chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a chosc agus a aimsiú.

Thar ceann an Bhoird

Joan O'Shaughnessy
Cathaoirleach

Trevor White
Stiúrthóir
Dáta: 14 Meitheamh 2017

RÁITEAS MAIDIR LE RIALÚ AIRGEADAIS INMHEÁNACH don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

Aithníonn an Bord a fhreagracht i leith a chinntiú go ndéanann an Chuideachta córas éifeachtúil um rialú inmheánach airgeadais a chothú agus a fheidhmiú.

Ní féidir leis an gcóras ach urrús réasúnach seachas urrús absalóideach a thabhairt go ndéantar sócmhainní a chosaint, idirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart, agus go ndéantar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha a chosc nó go dtabharfaí iad faoi deara in am tráthúil.

Tá an córas um rialú inmheánach airgeadais bunaithe ar chreatlach de bhainistiú rialta faisnéise, nósanna imeachta riaracháin lena n-áirítear leithscaradh dualgas, agus córas tarmligin agus cuntasachta. Tá na nithe seo a leanas go háirithe san áireamh.

- Córais chuimsitheacha buiséadaithe ina bhfuil buiséad bhliantúil atá athbhreithnithe agus aontaithe ag an mBord.
- Athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais a léiríonn feidhmiú airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí
- Spriocanna a leagan amach chun feidhmíocht airgeadais agus eile a thomhas;
- Treoirínte maidir le rialú infheistíochta caipitil a shainmhíniú go soiléir;
- Rialacha a shainmhíniú go soiléir le cinntiú gur leanadh nósanna imeachta soláthair phoiblí
- Disciplíní foirmiúla cuí um bhainistíocht tionscadail.

Cuimsíonn an creat thuas téarmaí an Mheabhrán Airgeadais lena ndéantar Turasóireacht Éireann a rialú d'fhonn comhlíonadh a chinntiú.

Tá feidhm iniúchóireachta inmheánach i bhfeidhm ag Turasóireacht Éireann CTR, a bhfuil a chlár oibre faoi thionchar anailís an riosca a bhfuil neamhchosaint ag an gCuideachta ina leith. Tá plan iniúchóireachta inmheánach ullmhaithe atá bunaithe ar an anailís seo. Déantar athbhreithniú ar anailís an riosca i rith na bliana agus formhuiníonn Coiste Bainistiú Riosca na Cuideachta é. Áirítear sa chlár oibre iniúchóireachta inmheánach, feidhmiú obair iniúchóireachta mionsonraithe, soláthar tuarascála ar ghníomhaíocht iniúchóireachta inmheánach na Cuideachta ar bhonn rialta don Choiste Bainistiú Riosca agus tuairim neamhspleách ar dhóthaineacht agus ar éifeachtacht chóras rialú inmheánach airgeadais na cuideachta. Áirítear sa chlár oibre iniúchóireachta inmheánach in 2016, athbhreithnithe ar Oifig Margaidh Phárais; Bainistíocht Chonarthaí Margaióchta; Rialuithe Inmheánacha Airgeadais; Beartas Siamsaíochta agus Speansas; Bainistíocht Taifead, Cosaint Sonraí agus Saoráil Faisnéise; Leochaileacht Inmheánach TF agus Forfheidhmiú Faireacháin Straitéiseach.

Déanann an Bord measúnú ar éifeachtacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais ar bhonn na hoibre a dhéanann na bainisteoirí feidhmiúcháin laistigh den Chuideachta atá freagrach as forbairt agus cothabháil na creatlaí um rialú airgeadais. Agus an t-athbhreithniú á dhéanamh acu, cuireann an Bord litir na bainistíochta agus tuarascálacha eile an iniúcháir inmheánaigh san áireamh.

Rinne an Bord athbhreithniú ar éifeachtacht an chórais um rialuithe inmheánacha i mí Feabhra 2017, agus ba é tuairim an Bhoird go raibh na rialuithe seo á bhfeidhmiú go héifeachtach agus go sásúil.

Thar ceann an Bhoird

Joan O'Shaughnessy
Cathaoirleach

Niall Gibbons
Príomhfheidhmeannach
Dáta: 14 Meitheamh 2017

TUARASCÁIL AN ARD-REACHTAIRE CUNTAS AGUS CISTE

Tuarascáil le cur faoi bhráid Tithe an Oireachtais don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2016

Turasóireacht Éireann CTR

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Thurasóireacht Éireann Teoranta don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2016 faoi Acht na gCuideachtaí 2014. Tá na ráitis airgeadais comhdhéanta den ráiteas ioncaim agus caiteachais, an ráiteas ioncaim chuimsitheach, ráiteas maidir le staid airgeadais, an ráiteas maidir le hathruithe i gcothromas, an ráiteas sreafaí airgid agus na nótaí gaolmhara. Is é Acht na gCuideachtaí 2014 an creat tuairiscithe airgeadais a úsáideadh le linn na ráiteas a ullmhú agus an Cleachtas Cuntasaíochta a nGlactar leis go Coitianta in Éirinn

Freagrachtaí na Stiúrthóirí

Tá na stiúrthóirí freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais, as a chinntiú go dtugann siad léargas fíor cothrom agus go bhfuil siad ag cloí seachas sin le hAcht na gCuideachtaí 2014, agus as rialtacht na n-idirbheart a chinntiú.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tá mise freagrach as iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais agus tuairisc a thabhairt orthu i gcomhréir leis an dlí is infheidhme.

Déantar m'iniúnadh trí thagairt do na gnéithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistiú agus a n-oibriú.

Déantar m'iniúchadh i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta iniúchóireachta (RA agus Éire) agus i gcomhréir le Caighdeáin Eiticiúla an Bhoird um Chleachtas Iniúchóireachta d'Iniúchóirí.

Scóip iniúchóireachta na ráiteas airgeadais

Cuimsíonn iniúchadh fáil fianaise faoi na méideanna agus an nochtadh sna ráitis airgeadais, agus iad imleor le cinnteacht réasúnta a chur ar fáil go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíshonrú ábhartha, bíodh sé mar gheall ar chialais nó earráid.

Cuimsíonn sé seo measúnú ar

- cibé is amhlaidh nó nach amhlaidh go bhfuil na beartais chuntasaíochta oiriúnach do chúinsí an Údaráis, gur chuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad agus gur nochtadh go leordhóthanach iad
- a réasúnta is a bhí meastacháin shuntasacha chuntasaíochta a rinneadh in ullmhú na ráiteas airgeadais, agus
- chur i láthair foriomlán na ráiteas airgeadais.

Féachaim chomh maith le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais i rith an iniúchta.

Ina theannta sin, léim tuarascáil bhliantúil na Cuideachta chun neamhréireachtaí ábhartha leis na ráitis airgeadais iniúchta a shainaithint agus chun faisnéis ar bith a shainaithint ar cosúil go bhfuil sí mícheart go hábhartha ar bhonn an eolais a fuair mé le linn dom a bheith i mbun an iniúchta seo, nó nach dtagann go hábhartha leis an eolas sin.

Breithním na himpleachtaí do mo thuarascáil má fhaighim amach faoi aon mhírítis dhealraitheacha nó faoi aon neamhréireachtaí dealraitheacha ábhartha.

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Is é mo thuairim maidir leis na ráitis airgeadais:

go dtugtar léargas fíorcheart iontu ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais na cuideachta amhail an 31 Nollaig 2016 agus ar a ioncam agus a chaiteachas i leith na bliana 2016; agus gur ullmhaíodh go cuí iad i gcomhréir leis an gcleachtas cuntasáíochta a bhfuil glacadh coitianta leis in Éirinn; agus tá siad ullmhaithe i gceart de réir riachtanais Acht na gCuideachtaí 2014. Nithe a n-éilítear orm iad a thuairisciú ag Acht na gCuideachtaí 2014.

Tá an t-eolas go léir faighte agam agus na míniúcháin a cheapaim a bheith riachtanach le haghaidh chuspóir m'iniúchadh. Is é mo thuairim go raibh taifid chuntasáíochta na cuideachta leordhóthanach ionas go bhféadfaí iniúchadh furasta, cuí a dhéanamh ar na ráitis airgeadais. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasáíochta.

I mo thuairim, bhí taifid luaite na cuideachta leordhónathach le hiniúchadh réidh agus ceart a dhéanamh ar na ráitis airgeadais.

Nithe ar a dtuairiscím de réir eisceachta

Déanaim tuairisc de réir eisceachta sna cásanna seo a leanas:

- go dtugaim cás ábhartha ar bith faoi deara inar úsáideadh airgead do chuspóir eile seachas don cheann a bhí beartaithe dó, nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú, nó
- nach bhfuil an fhaisnéis a thugtar i dtuarascáil bhliantúil an Údaráis ag teacht leis na ráitis airgeadais a ghabhann léi ná leis an eolas a fuair mé le linn dom a bheith i mbun an iniúchta, nó
- nach léirítear sa ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais go gcloíonn an chuideachta leis an gCód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, nó
- nach ndéantar nochtadh reachtúil luach saothar na stiúrthóirí ná beartais na stiúrthóirí, mar a shonraítear in Acht na gCuideachtaí 2014, nó
- más léir dom gur ann do nithe ábhartha eile a bhaineann leis an mbealach a reáchtáladh gnó poiblí.

Níl aon ní le tuairisciú agam maidir leis na nithe seo a ndéantar tuairisc orthu de réir eisceachta.

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

Dáta: 30 Meitheamh 2017

RÁITEAS IONCAIM AGUS CAITEACHAIS
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

		2016	2015	2016	2015
		€	STG£	€	STG£
	Nótaí	(000)	(000)	(000)	(000)
Ioncam Iomlán	2	65,532	60,127	53,750	43,670
Lúide Caiteachas	3	(64,826)	(61,519)	(53,171)	(44,681)
Aistriú ó Chúlchiste Deontais an Rialtais		102	222	84	161
Barrachas/(Easnamh) Ioncaim thar caiteachas		808	(1,170)	663	(850)

RÁITEAS CUIMSITHEACH IONCAIM
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

		2016	2015	2016	2015
		€	STG£	€	STG£
	Nótaí	(000)	(000)	(000)	(000)
Barrachas/(Easnamh) ioncaim thar caiteachas		808	(1,170)	663	(850)
(Cailliúint)/Gnóthachan achtúireach ar dhliteanais phinsin	14d	(9,077)	7,407	(7,754)	5,454
Coigeartú ar mhaoiniú pinsin Iarchurtha		9,077	(7,407)	7,754	(5,454)
Gnóthachan/(Caillteanas) iomlán aitheanta don bhliain		808	(1,170)	663	(850)

Baineann gach ioncam agus caiteachas don bhliain le gníomhaíochtaí leanúnacha ag dáta an Chláir Chomhardaithe.

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas um Sreafaí Airgid agus Nótaí 1-21.

Thar ceann an Bhoird

Joan O'Shaughnessy Cathaoirleach
Trevor White
Stiúrthóir

Dáta: 14 Meitheamh 2017

RÁITEAS MAIDIR LE SEASAMH AIRGEADAIS
Ar 31 Nollaig 2016

		2016	2015	2016	2015
		€	STG£	€	STG£
	Nótaí	(000)	(000)	(000)	(000)
Sócmhainní Seasta					
Doláimhsithe	7	122	243	104	180
Maoin, Gléasra agus Trealamh	8	132	113	113	83
		254	356	217	263
Sócmhainní Reatha					
Infhaighte	9	3,128	2,221	2,672	1,638
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Tirim		5,750	4,872	4,912	3,593
		8,878	7,093	7,584	5,231
Dlíteanais Reatha (Suimeanna dlite laistigh de bhliain amháin) Iníoctha	10	(7,670)	(6,693)	(6,552)	(4,936)
Glan-Sócmhainní Reatha		1,208	400	1,032	295
Sochair Scoir					
Maoiniú pinsin iarchurtha Dlíteanais Pinsin	14f 14c	64,899 (64,899)	52,937 (52,937)	55,443 (55,443)	39,041 (39,041)
		-	-	-	-
Glansócmhainní Iomlána		1,462	756	1,249	558
Léirithe ag:					
Cuntas ioncaim agus caiteachais		1,208	400	1,032	295
Cúlchiste Deontais an Rialtais		254	798	217	263
		1,462	756	1,249	558

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas um Sreafaí Airgid agus Nótaí 1-21.
Thar ceann an Bhoird

Joan O'Shaughnessy
Cathaoirleach

Trevor White
Stiúrthóir

Dáta: 14 Meitheamh 2017

RÁITEAS MAIDIR LE HATHRUITHE I GCOTHROMAS
Ar 31 Nollaig 2016

Cúlchiste an Chuntas ioncaim agus caiteachais

	2016	2015	2016	2015
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Iarmhéid ag 1 Eanáir	400	1,570	295	1,219
(Easnamh)/Barrachas don Bhliain	808	842	(850)	(850)
Gnóthachan/(Caillteanas) achtúireach	(9,077)	(7,407)	(7,754)	5,454
Maoiniú pinsin iarchurtha	9,077	7,407	7,754	(5,454)
Gnóthachan/(Caillteanas) Malartáin	-	-	74	(74)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	1,208	400	1,032	295

Cúlchiste Deontais an Rialtais

	2015	2014	2015	2014
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Iarmhéid ag 1 Eanáir	356	578	263	452
Deontais úsáidte le réadmhaoín, gléasra agus trealamh a cheannach	90	35	74	25
Amúchadh de réir Dímheas Sócmhainní	(192)	(246)	(158)	(178)
Suim scaoilte ar dhiúscairt réadmhaoine, gléasra agus trealaimh	-	(11)	-	(8)
Gnóthachan/(Caillteanas) Malartáin	-	-	(38)	(28)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	254	356	217	263
Cothromas Iomlán ag Deireadh na Bliana	1,462	756	1,249	558

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas um Sreafaí Airgid agus Nótaí 1-21.
Thar ceann an Bhoird

Joan O'Shaughnessy
Cathaoirleach

Trevor White
Stiúrthóir
Dáta: 14 Meitheamh 2017

RÁITEAS SREAFÁÍ AIRGID
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

		2016	2015	2016	2015
	Nótaí	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Insreabhadh Glan Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin: Íocaíochta le maoin, gléasra agus trealamh a fháil	12	968 (90)	(3,561) (35)	1,393 (74)	(2,957) (25)
Glan ardú/(íslíú(in airgead agus i gcóibhéisí airgid	13	878	(3,596)	1,319	(2,982)
Airgead agus cóibhéisí airgid ag tús na bliana		4,872	8,468	3,593	6,575
Airgead agus cóibhéisí airgid ag deireadh na bliana		5,750	4,872	4,912	3,593

Thar ceann an Bhoird

Joan O'Shaughnessy
Cathaoirleach

Trevor White
Stiúrthóir

Dáta: 14 Meitheamh 2017

RÁITEAS MAIDIR LE BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA Ar 31 Nollaig 2016

Is iad seo a leanas na beartais shuntasacha chuntasaíochta a ghlac an Chuideachta:

Beartais Chuntasaíochta

Leagtar amach bunús ullmhúchán agus beartais shuntasacha cuntasaíochta Thurasóireacht Éireann CTR thíos. Cuireadh i bhfeidhm ar bhonn comhsheasmhach iad go léir ar feadh na bliana agus i leith na bliana roimhe sin.

Ráiteas Géilliúnachta

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Thurasóireacht Éireann CTR don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2016 i gcomhréir le FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgid a bhfuil feidhm aige sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn, arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais, mar atá fógartha ag Cuntasóirí Cairte na hÉireann.

Bunús an ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, cé is moite de shócmhainní agus dliteanais áirithe a rinneadh a thomhas ar a luach cóir mar a mhínítear sna beartais chuntasaíochta thíos. Cuireadh na beartais chuntasaíochta a leanas i bhfeidhm go seasta ag plé le míreanna a measadh a bheith ábhartha maidir le ráitis airgeadais Thurasóireacht Éireann CTR.

Breithiúnais agus Meastacháin Ghéibheannacha Cuntasaíochta

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú, ní mór don lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a théann i bhfeidhm ar na méideanna arna dtuairisciú i leith sócmhainní agus dliteanas amhail ar dháta an chláir comhardaithe agus ar na méideanna arna dtuairisciú i leith ioncain agus caiteachais i rith na bliana. Mar sin féin, toisc gur meastachán atá i gceist, d'fhéadfadh na torthaí iarbhír a bheith difriúil ó na meastacháin sin. Seo a leanas na breithiúnais a raibh an tionchar ba shuntasá acu ar na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais:

a) Dímhéas agus Luachanna Iarmharacha

Tá saolta sócmhainne agus na luachanna gaolmhara iarmharacha do gach aicme sócmhainne seasta athbhreithnithe ag na Stiúrthóirí, agus go háirithe saol úsáideach eacnamaíoch agus luachanna iarmharacha daingneán agus feisteas, agus tá siad den tuairim go bhfuil na luachanna iarmharacha oiriúnach.

b) Oibleagáid um shochair scoir

Deimhnítear nuashonraí go bliantúil ar na toimhdí bunúsacha sna luachálacha achtúireacha lena n-aithnítear na suimeanna (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe i leibhéil chúitimh sa todhchaí, rátaí mortlaíochta agus rátaí treochta chostas sláinte) sna ráitis airgeadais, bunaithe ar na tosca reatha eacnamaíocha agus le haghaidh aon athruithe ábhartha ar théarmaí agus ar choinníollacha an phinsin agus na bpleananna iar-scoir.

Féadfaidh na nithe seo a leanas tionchar a imirt ar na toimhdí:

- (i) an ráta lascaine, athruithe sa ráta sochair ar bhannaí ardcháilíochta corparáideacha
- (ii) leibhéil chúitimh na todhchaí, coinníollacha an mhargadh saothair sa todhchaí

Ioncam

Mínítear ioncam ar bhonn infhála Cuirtear gach ioncam deontais chun sochair chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais sa tréimhse chuntasaíochta ina n-éilítear é ó na heagraíochtaí maoinithe.

Caiteachas

Ionsúnn an Chuideachta CBL agus cánacha díolacháin áitiúla le córas athghabhála teoranta atá comhaontaithe leis na hÚdaráis Ioncaim.

Gearrtar caiteachas fôgraíochta agus margaíochta uile, lena n-áirítear costais tabhaithe ar tháirgeadh míreanna foilseacháin nach bhfaightear aon ioncam dóibh, don Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais sa tréimhse airgeadais ina tabhaítear é.

Méideanna infhála

Luaitear Féichiúnaithe Trádála tar éis soláthar a dhéanamh le haghaidh drochfhiacha agus fiacha amhrasacha sonraithe.
doubtful debts.

Sócmhainní Doláimhsithe Seasta

Amúchtar sócmhainní doláimhsithe seasta le saol teoranta thar tréimhse ionchas úsáideach a saoil trí ranníocaíochtaí cothroma bliantúla a chur chun dochair don Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais. Baineann an saol úsáideach chun sócmhainní teoranta doláimhsithe a amúchadh le feidhmíocht na sócmhainní a fhaightear sa todhchaí, agus le breithiúnas na bainistíochta faoin tréimhse a mbainfear leas eacnamaíoch as an tsócmhainn.

Maoin, gléasra agus trealamh

Tá maoin, gléasra agus trealamh luaite ar a gcostas lúide dímhéas carntha agus cailteanais charntha i ndáil le lagú. Déantar soláthar don dímhéas ag rátaí atá ríofa le costas lúide luach iarmharach a dhíscríobh thar an saol úsáideach atá ceaptha dó, ar bhonn líne díreach. Díscríobhtar bogearra ríomhaireachta a cheannaítear nó a fhorbraítear in-tí de ghnáth ar bhliain a cheannaithe mura féidir a chruthú go bhfuil luach athdhíola aige.

Airgeadraí Coigríche

Aistrítear sócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta atá ainmnithe in airgeadra coigríche go euro ag na rátaí malartáin atá i bhfeidhm ar dháta an chláir comhardaithe. Déantar idirbhearta in airgeadraí coigríche a thaifeadh ag rátaí seasta caighdeánacha don bhliain le haghaidh gach airgeadra réadaithe ag am na híocaíochta. Tógtar gnóthachain agus cailteanais réadaithe go dtí an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais

Ráiteas maidir le beartais chuntasaíochta (ar lean)
Ar 31 Nollaig 2016

Nochtadh méideanna aistrithe sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais, sa Ráiteas Sreafaí Airgid, sa Ráiteas ar Sheasamh Airgeadais agus sna nótaí gaolmhara in euro (€) le suimeanna achomair tugtha i Sterling (STG£).

Sochair Scoir

Chuir na Comhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh Theas agus Turasóireacht Éireann Teoranta an Scéim Pinsin Thuaidh Theas le feidhm ón 29 Aibreán 2005 Is scéim sochar pinsean sainmhínithe í atá maoinithe go bliantúil ar bhonn íoc mar a úsáidtear. Tá an scéim á riaradh ag riarthóir seachtrach. Bíonn maoiniú á sholáthar ó Rialtas na hÉireann tríd an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus ó Fheidhmeannas Thuaisceart Éireann tríd an Roinn Eacnamaíochta (an Roinn Fiontar, Trádála agus Infheistíochta roimhe seo), agus maoinítear an riarthóir as sin.

Léiríonn costais phinsin na sochair phinsin a thuilleann na fostaithe le linn na tréimhse. Aithnítear méid a fhreagraíonn don mhuirear pinsin mar ioncam sa mhéid go mbeadh sé inghnóthaithe sa todhchaí trí ioncam deontais nó maoiniú eile chuig an riarthóir, go bhfuil sé in-aisghabhála, agus go bhfuil sé seach-churtha ag íocaíochtaí pinsin a rinneadh i rith na bliana.

Tá gnóthachain nó cailteanais achtúireacha ag eascairt as athruithe ar thoimhdí achtúireacha agus as barrachais agus easnaimh taithí léirithe sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid atá inghnóthaithe ó Fheidhmeannas Thuaisceart Éireann agus ó Rialtas na hÉireann.

Léiríonn na dliteanais phinsin luach reatha na n-íocaíochtaí pinsin sa todhchaí atá tuillte ag baill foirne go dtí seo. Léiríonn maoiniú pinsin iarchurtha sócmhainn chomhfhreagrach ar acmhainní iad atá le cur ar fáil i dtréimhsí sa todhchaí ó Fheidhmeannas Thuaisceart Éireann agus ó Rialtas na hÉireann, sa tslí a luaitear thuas.

Aithnítear sa Ráiteas ar Sheasamh Airgeadais an dliteanas carnach le haghaidh pinsin atá tuillte ag fostaithe ag deireadh na bliana mar aon le sócmhainn chomhfhreagrach.

I gcomhréir leis an gcleachtas cuntasaíochta do chomhlachtaí Stáit neamhthráchtála i bPoblacht na hÉireann, aithníonn Turasóireacht Éireann sócmhainn a léiríonn acmhainní le cur ar fáil ag Státchistí na hÉireann agus na Ríochta Aontaithe don dliteanas iarchurtha neamh-mhaoinithe le haghaidh pinsin de bharr roinnt iar-imeachtaí. Áirítear sna himeachtaí seo tacaíocht reachtúil do na scéimeanna aoisliúntais, agus an beartas agus an cleachtas maidir le pinsin seirbhís phoiblí a mhaoiniú i ngach dlínse agus an próiseas meastacháin bliantúil san áireamh. Cé nach bhfuil aon chomhaontú foirmiúil ann agus dá bhrí sin nach bhfuil aon rátháíocht i leith na méideanna sonracha seo leis na forais mhaoinithe, níl aon fhianaise ag Turasóireacht Éireann nach leanfar ar aghaidh leis an mbeartas maoinithe seo sa todhchaí.

Déantar ranníocaíochtaí chuig roinnt scéimeanna pinsean pearsanta atá á bhfeidhmiú ag baill foirne nach bhfuil ina mbaill de scéim sochair sainmhínithe. Áirítear íocaíochtaí a dhéantar faoi gach scéim sa Ráiteas Ioncam agus Caiteachais sa bhliain lena mbaineann siad.

Sócmhainní ar Léas

Déantar caipitliú ar shócmhainní a fhaightear faoi léasanna mar shócmhainní seasta agus dímhéastar iad de réir gnáthbheartas na Cuideachta. Déantar taifead ar an dliteanas comhfhreagrach mar iníoctha agus

gearrtar an ghné úis den íocaíocht léas airgeadais ar an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais ar bhonn blianachta. gearrtar an ghné úis den íocaíocht léas airgeadais ar an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais ar bhonn blianachta.

Cúlchiste Deontais an Rialtais

Léiríonn Cúlchiste Deontais an Rialtais an luach neamh-amúchta d'ioncam deontais a úsáidtear chun críocha caipitiúla.

NÓTAÍ DO NA RÁITIS AIRGEADAIS
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

1. Formáid na Ráitis Airgeadais

Tá formáid na dtorthaí sna Ráitis Airgeadais aistrithe ó euro go Sterling ag an ráta deiridh ag deireadh na bliana ar ionann é agus €1.17055 (2015: €1.35593)) don Ráiteas Maidir le Seasamh Airgeadais agus ag meánráta bliantúil de €1.21920 (2015: €1.37684) don Chuntas Ioncaim agus Caiteachais

2. Ioncam Iomlán

		2016 € (000)	2015 € (000)	2016 £ Stg (000)	2015 STG£ (000)
	Nótaí				
Fáilte Éireann		43,899	41,933	36,006	30,456
Tourism Northern Ireland		17,311	14,798	14,199	10,747
Ioncam Trádála		1,288	1,001	1,056	727
Ioncam Éagsúil		151	151	124	110
Glanmhaoiniú iarchurtha le haghaidh pinsean	14e	2,883	2,244	2,365	1,630
		65,532	60,127	53,750	43,670

Tá ioncam infhaighte ó Fháilte Éireann agus ó Tourism Northern Ireland de réir na bhforálacha maoinithe atá leagtha síos sa Mheabhrán Airgeadais. Ba é an méid iarbhír a fuarthas i Sterling ó Tourism Northern Ireland ná £12.118m (2015: £11.986m).

Áirithe san ioncam ó Fháilte Éireann tá €4.363m: £3.578m (2015 €1.183m: £0.859m) le haghaidh margaíocht táirge, Grow Dublin agus Rochtain Réigiúnach

3. Caiteachas

		2016	2015	2016	2015
	Nótaí	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Cláir Mhargaíochta		39,137	36,861	32,101	26,772
Gníomhairí Díolacháin Ginearálta thar lear		652	601	534	437
Costais Foime	5	16,138	14,950	13,237	10,858

Costais Oifige agus Riaracháin		7,209	7,234	5,913	5,254
Taisteal agus Cothabháil		1,191	1,206	976	876
Dlíthiúil agus Gairmiúil		407	581	334	422
Luach Saothair na Stiúrthóirí	6	91	86	75	62
Drochfhiacha		1	-	1	-
			61,519		44,681

Áirítear sna cláir mhargaíochta €4.363m: £3.578m (2015 €1.182m: £0.858m) caite ar Mhargaíocht táirge, Grow Dublin agus Rochtain Réigiúnach

Nótaí ar na Ráitis Airgeadais (ar lean)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

Anailís Gheografach ar chaiteachas 2016

		Lárnach	An Bhreatain	An Eoraip	An Astráil agus Margaí ag Forbairt	Meiriceá Thuaidh	Iomlán
	Nótaí	€ (000)	€ (000)	€ (000)	€ (000)	€ (000)	€ (000)
Cláir Mhargafóchta		6,970	10,337	10,150	1,780	9,900	39,137
Gníomhairí Díolacháin Ginearálta thar lear		-	-	111	541	-	652
Costais Foirme	5	8,345	1,448	3,310	647	2,388	16,138
Costais Oifige agus Riaracháin		4,342	836	810	226	995	7,209
Taisteal agus Cothabháil		390	194	200	132	275	1,191
Dlíthiúil agus Gairmiúil		173	-	53	28	153	407
Luach Saothair na Stúirthóirí	6	91	-	-	-	-	91
Drochfhiacha		1	-	-	-	-	1
		20,312	12,815	14,634	3,354	13,711	64,826

		Lárnach	An Bhreatain	An Eoraip	An Astráil agus Margaí ag Forbairt	Meiriceá Thuaidh	Iomlán
	Nótaí	STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Cláir Mhargafóchta		5,717	8,479	8,325	1,460	8,120	31,101
Gníomhairí Díolacháin Ginearálta thar lear		-	-	91	443	-	534
Costais Foirme	5	6,845	1,188	2,714	531	1,959	13,237
Costais Oifige agus Riaracháin		3,561	686	665	185	816	5,913
Taisteal agus Cothabháil		320	159	164	108	225	976
Dlíthiúil agus Gairmiúil		142	-	43	23	126	334
Luach Saothair na Stúirthóirí	6	75	-	-	-	-	75
Drochfhiacha		1	-	-	-	-	1
		16,661	10,512	12,002	2,750	11,246	53,171

Tá na cláir Margaíochta Láir comhdhéanta de ionaid teagmhála custaiméirí de chuid Thurasóireacht Éireann, aonad ríomh-mhargaíochta, táirgeadh fógraíochta agus na costais a ghabhann le táirgeadh agus dáileadh na n-ábhar comhthaobhacha.

4. Barrachas/(Easnamh) ioncaim thar caiteachas

Luaitear é seo tar éis iad seo a leanas a ghearradh		2016	2015	2016	
	Nótaí	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Amúchadh sócmhainní seasta doláimhsithe	7	121	122	100	88
Dímheas ar mhaoín, gléasra agus trealamh	8	71	124	58	90
Luach saothair an Iniúcháin		24	24	20	17
Luach Saothair na Stiúrthóirí	6	91	86	75	62
Cíosanna Léas Oibriúcháin - Talamh agus Foirgnimh		2,237	2,125	1,835	1,543
Cíosanna Léas Oibriúcháin - Eile		12	12	10	9

NÓTAÍ AR NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

5. Fostaithe agus Luach Saothair

		2016	2015	2016	2015
	Nótaí	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Pá agus Tuarastal		9,865	9,239	8,091	6,710
Costais Leasa Shóisialaigh		1,234	1,158	1,012	841
Cláir Shocrúcháin do Mhic léinn		725	762	595	553
Ranníocaíocht na Cuideachta le pinsin phríobháideacha	14h	39	37	32	27
Costais seirbhísí reatha pinsean	14e	3,997	3,502	3,278	2,544
Costais Phárolla eile		278	252	229	183
		16,138	14,950	13,237	10,858

Bhí 147 duine ar an meán fostaithe i rith na bliana (2015: 144).

I rith na bliana rinneadh asbhaintí de €162,350 (£133,161) a bhain le pinsin, faoi na Bearta Éigeandála Airgeadais um Leas an Phobail, 2009, mar atá leasaithe, agus íocadh é leis an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

D'athcheap an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas an Príomhfheidhmeannach reatha ar an 10 Meitheamh 2014 ar chonradh 5 bliana. €151,819 (£124,523) de thuarastal a bhí aige in 2016, (2015 €150,758 (£109,496)). Tá sé ina bhall de scéim pinsean na Cuideachta, níl bónas iníoctha agus rinneadh leasú ar a thuarastal de réir an Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar mhaithe le Leas an Phobail 2009. Tá an thuarastal faoi réir ag tobhach Pinsean Seirbhíse Poiblí de 9.0% agus ranníocaíocht nua pinsean Croi-Scéime de 7.35%.

Miondealú ar shochair fhostaithe *

	Líon na bhfostaithe 2016	Líon na bhfostaithe 2015
€60,001 - €70,000	17	16
€70,001 - €80,000	13	14
€80,001 - €90,000	12	11
€90,001 - €100,000	7	8
€100,001 - €110,000	4	3
€110,001 - €120,000	1	0
€120,001 - €130,000	1	1
€130,001 - €140,000	1	1
€140,001 - €150,000	2	4

€150,001 - €160,000	2	1
€160,001 - €170,000	0	0
€200,001 - €210,000	1	0

* Éilítear miondealú ar luach saothair iomlán na bhfostaithe (lena n-áirítear tuarastail agus sochair eile) os cionn €60,000, in incrimintí de €10,000, faoi chiorclán DPER 13/2014.

NÓTAÍ AR NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

6. Luach saothar agus speansais na Stiúrthóirí

	2016 €	2015 €	2016 STG£	2015 STG£
Brian Ambrose	11,970	11,970	9,818	8,693
Joan O'Shaughnessy	9,830	-	7,139	-
Ciara Burke	7,695	7,695	6,312	5,589
Denis Cregan	-	7,695	-	5,589
James Flannery	-	9,830	-	7,139
Howard Hastings	7,695	7,695	6,312	5,589
John Healy	-	7,695	-	5,589
David Lyle	7,695	7,695	6,312	5,589
Christoph Mueller	-	2,565	-	1,863
Elaine Murphy	-	7,695	-	5,589
David O'Brien	7,695		6,312	
Michael O'Sullivan	7,695	7,695	6,312	5,589
Derek Reaney	7,695		6,312	
David Rodway	7,695	7,695	6,312	5,589
Trevon White	7,695		6,312	
Ar son seirbhísí mar Stiúrthóirí		85,925		62,407

Threoraigh beirt de na Stiúrthóirí, David O'Brien agus Stephen Kavanagh, do Thurasóireacht Éireann CTR a luach saothair a íoc le carthanachtaí, Festina Lente Enterprises, Carthanacht Uimhir CHY16821 agus Childvision, Carthanacht Uimhir CHY817, faoi seach. Mar sin, cé go bhfuil luach saothair O'Brien agus Kavanagh áirithe sa tábla thuas, ní bhfuair ceachtar acu aon chuid den luach saothair sin.

Ní bhfuair aon Stiúrthóir eile luach saothair agus níl na Stiúrthóirí i dteideal aon díolaíochtaí eile, sochar nó pinsean, agus níl siad i dteideal cúitimh i leith cailleadh oifige. Ní bhfuair aon duine de na Stiúrthóirí dreasacht le hoifig a ghlacadh.

Déantar speansais na gComhaltaí Boird a mhiondealú mar seo a leanas

	2016 €	2015 €	2016 STG£	2015 STG£
Míleáiste	4,498	4,336	3,689	3,150
Cóiríocht agus Cothú	2,491	5,063	2,044	3,677
Speansais taistil eile	2,491	1,214	2,044	882
Iomlán	11,457	10,613	9,397	7,709

Nótaí ar na Ráitis Airgeadais (ar lean)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

7. Sócmhainne Doláimhsithe Seasta

Baineann an sócmhainne seo le ceannach an ainm fearainn "Ireland.com" ón Irish Times ag deireadh na bliana 2012.

	Ainm Fearainn € (000)
Costas	
Ag 1 Eanáir 2016	609
Breiseanna	-
Diúscairí	-
Ag 31 Nollaig 2016	609
Amúchadh	
Ag 1 Eanáir 2016	366
Muirear don Bhliain	121
Diúscairtí	-
Ag 31 Nollaig 2016	243
Glanluach Leabhair	€ (000)
Ag 1 Eanáir 2016	122
Ag 31 Nollaig 2016	243

	Ainm Fearainn STG£ (000)
Costas	
Ag 1 Eanáir 2016	449
Coigeartú Malartáin	71
Breiseanna	-
Diúscairí	-
Ag 31 Nollaig 2016	520
Amúchadh	
Ag 1 Eanáir 2016	269
Coigeartú Malartáin	47
Muirear don Bhliain	100
Diúscairtí	-
Ag 31 Nollaig 2016	416
Glanluach Leabhair	€ (000)
Ag 1 Eanáir 2016	104
Ag 31 Nollaig 2016	180

Déantar saol úsáideach na sócmhainní seasta doláimhsithe, lena ndéantar an t-amúchadh a ríomh, a mheas mar seo a leanas:
Ainmneacha Fearainn: 5 bliana

Nótaí ar na Ráitis Airgeadais (ar lean)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

8. Maoin, Gléasra agus Feistis

	Trealamh Ríomhaireachta	Daingneáin agus Feistis	Maoin Léasachta	Iomlán
	€ (000)	€ (000)	€ (000)	€ (000)
Costas Ag 1 Eanáir 2016	1,566	915	2,381	4,862
Breiseanna	85	4	-	90
Diúscairtí	(317)	-	-	(317)
Ar 31 Nollaig 2016	1,334	920	2,381	4,635
Dímheas Ag 1 Eanáir 2016	1,486	920	2,410	4,749
Muirear don Bhliain	60	11	-	71
Diúscairtí	(317)	(54)	(29)	(317)
Ar 31 Nollaig 2016	1,229	893	2,381	4,503

Glanluach Leabhair	€ (000)	€ (000)	€ (000)	€ (000)
Ar 31 Nollaig 2016	105	27	-	132
Ar 31 Nollaig 2015	80	33	-	213

	Trealamh Ríomhaireachta	Daingneáin agus Feistis	Maoin Léasachta	Iomlán
	STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Costas Ag 1 Eanáir 2016	1,153	676	1757	3,586
Coigeartú Malartáin	175	107	278)	560
Breiseanna	70	4	-	74
Diúscairtí	(260)	-	-	(260)
Ar 31 Nollaig 2016	1,138	787	2,035	3,960
Dímheas Ag 1 Eanáir 2016	1,094	652	1,757	3,503
Coigeartú Malartáin	165	103	278	546
Muirear don Bhliain	50	8	-	58
Diúscairtí	(260)	-	-	(260)
Ar 31 Nollaig 2016	1,049	763	2,035	3,847

Glanluach Leabhair	ST£ (000)	ST£ (000)	ST£ (000)	ST£ (000)
Ar 31 Nollaig 2016	89	24	-	113
Ar 31 Nollaig 2015	59	24	-	83

Déantar saol úsáideach réadmhaoine, daingneáin agus feistis, lena ndéantar an dímheas a ríomh, a mheas mar seo a leanas:

Trealamh Ríomhaireachta 3 bliana Daingneáin agus Feistis 8 mbliana Maoin Léasach 8 mbliana

Nótaí ar na Ráitis Airgeadais (ar lean)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

9. Infháltais

	2016 € (000)	2015 € (000)	2016 STG£ (000)	2015 STG£ (000)
Feichiúnaithe Trádála	101	139	87	103
Fáilte Éireann	1,772	888	1,514	655
Tourism Northern Ireland	2	-	1	-
Ilfheichiúnaithe agus réamhfocaíochtaí	1,253	1,194	1,070	880
	3,128	2,221	2,672	1,638

10. Iníochtaí

	2016 € (000)	2015 € (000)	2016 STG£ (000)	2015 STG£ (000)
Suimeanna dlite laistigh de bhliain amháin	6,462	5,304	5,520	3,912
Creidiúnaithe trádála agus éagsúla	23	15	20	11
Ioncam trádála réamhfhaighte	209	191	178	141
Costais agus asbhaintí cánach a bhain le pá	10	10	9	7
CBL	851	764	727	563
Fabhruithe	851	764	727	563
	7,670	6,693	6,552	4,936

11. Léasanna Oibriúcháin

Ag 31 Nollaig 2016 bhí ceangaltais mar seo a leanas ar an Chuideachta faoi léasanna Oibriúcháin:

	Áitribh	Léasanna Oibriúcháin Eile	Iomlán	Áitribh	Léasanna Oibriúcháin Eile	Iomlán
	€ (000)	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
laistigh de 1 bhliain	2,170	4	2,174	1,854	3	1,857
idir 2 agus 5 bliana	5,622	4	5,624	4,803	2	4,805
Níos mó ná 5 bliana	811	-	1,500	693	-	693
	8,603	6	8,609	7,350	5	7,355

Nótaí ar na Ráitis Airgeadais
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

Léasanna Oibriúcháin (ar lean)

Seo a leanas miondealú ar an gcíos iníochta maidir le háitribh ar léas

			2016 Cíos Iníochta	2015 Cíos Iníochta	2016 Cíos Iníochta	2015 Cíos Iníochta
Suíomh	Dáta Éaga	Briseadh Clásal	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Ardoifigí						
Baile Átha Cliath 1	2022	-	609	609	500	442
Cúil Raithin	2023	-	50	44	41	32
Oifigí thar Lear						
Amsterdam	2016	-	66	66	54	48
An Bhruiséil	2018	-	33	35	27	25
Copenhagen	2020	-	53	51	44	37
Dubai	2016	-	81	68	66	49
Frankfurt	2022	2017	70	70	57	51
Glaschú (2)	Rolláil	-	23	19	19	14
Londain (4)	2025	2020	304	283	249	206
Madrid (1) (2)	Rolláil	-	44	43	36	31
Milan	2017	-	46	44	38	32
Nua Eabhroc (1)	2019	-	595	546	488	397
Páras	2018	-	143	143	117	104
Shanghai (3)	2014	-	16	-	13	-
Sydney	2017	-	53	54	44	39
Toronto	2016	-	51	50	42	36
Costais Iomlána Bliantúla			2,237	2,125	1,835	1,543

- 1) Cóiríocht á roinnt le gníomhaireacht eile stáit nó comhlacht Rialtais eile.
- (2) Áitreabh sealbhaithe ar bhonn reatha rollála gan téarma seasta
- (3) Athosclaíodh an Oifig seo i mí Aibreáin 2016.
- (4) De réir FRS102, déantar dreasachtaí léasa a scaipeadh thar an tréimhse léasa atá fágtha.

NÓTAÍ AR NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

12. Réiteach barrachais/(easnamh) ioncaim thar caiteachas le hairgead glan a gineadh as gníomhaíochtaí oibriúcháin

	2016	2015	2016	2015
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Barrachas/(Easnamh) don bhliain	808	(1,170)	663	(850)
Amúchadh sócmhainní seasta doláimhsithe	121	122	100	88
Dímheas ar mhaoin, gléasra agus Feistis	71	124	58	90
Aistriú (chuig)/ó Chúlchiste Deontais an Rialtais	(102)	(222)	(84)	(161)
Caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoine, gléasra agus trealamh	-	11	-	8
Méadú/Laghú in infháltais	(907)	(347)	(1,034)	(183)
Méadú/(Laghú) i suimeanna iníoctha	977	(2,079)	1,616	(1,869)
Athluacháil ar Iarmhéid Tosaigh	-	-	47	(67)
Athluacháil ar Iarmhéid Deiridh	-	-	27	(13)
Glan insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	968	(3,561)	1,393	(2,957)

13. Réiteach insreabhadh/(eas-sreabhadh) Airgid in Airgead Tirim agus i gcoibhéisí Airgid

	2016	2015	2016	2015
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Airgead Tirim agus coibhéisí airgid ar 1 Eanáir	4,872	8,468	3,593	6,575
Glan-insreabhadh/(eis-sreabhadh) Airgid	878	(3,596)	1,319	(2,982)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag 31 Nollaig	5,750	4,872	4,912	3,593
Glan insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	968	(3,561)	1,393	(2,957)
Glan-(eis-sreabhadh) airgid ó ghníomhaíochta neamhoibriúcháin	(90)	(35)	(74)	(25)
Glan-insreabhadh/(eis-sreabhadh) Airgid	878	(3,596)	1,319	(2,982)

14. Pinsin

a) Cúlra

Chuir na Comhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh Theas agus Turasóireacht Éireann Teoranta an Scéim Pinsin Thuaidh Theas ar bun le feidhm ón 29 Aibreán 2005.

Tá ranna éagsúla sa scéim phinsin le struchtúir éagsúla sochair. Is iad na príomhranna:

Roinn an Chroí-Thuarastail Deiridh - is socrú pinsean tuarastal deiridh é seo le sochair bunaithe ar roinn Clasaiceach an Phríomhscéim Pinsean Státseirbhíse i dTuaisceart Éireann. Cuirtear pinsean (an t-ochtódú cuid in aghaidh na bliana seirbhíse), cnapshuim aisce (trí ochtódú in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin do chéilí agus do leanaí ar fáil faoin scéim. Is é 60ú breithlá an bhaill an gnáth-Aois Scoir. Ardaítear pinsin atá á n-íoc (agus iarchurtha) de réir an bhoilsciú gearálta i bpragsanna.

An roinn croíláir Alfa - is socrú pinsin tuilleamh athluacháilte meánaithe gairme nó scéim CARE é seo a bhfuil a chuid sochar bunaithe ar roinn alfa an Phríomhscéim Pinsean Státseirbhíse i dTuaisceart Éireann. Soláthraíonn an scéim pinsean bunaithe ar chéatadán (2.32%) den phá inphinsin le haghaidh gach bliain den bhallaíocht ghníomhach (méadaítear an pinsean ag tús gach bliana den scéim de réir an

bhoilsciú ginearálta praghsanna) agus pinsin chéile agus leanaí. Is ionann an Ghnáth-aois Scoir agus Aois Phinsean Stáit an bhaill sa dlínse ábhartha, 67,68 nó idir 67 agus 68 sa RA agus 68 in Éirinn. Ardaítear pinsin atá á n-íoc (agus iarchurtha) de réir an bhoilsciú ginearálta i bpraghsanna.

Nótaí ar na Ráitis Airgeadais (ar lean)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

14. Pinsin (ar lean)

a) Cúlra (ar lean)

Ranna Cearta Coimeádta - ranna áirithe den scéim is ea iad seo atá bunaithe ar scéimeanna seirbhíse poiblí na hÉireann a raibh fostaithe na gComhlachtaí Thuaidh Theas ina mbaill díobh nuair a ainmníodh iad agus a aistríodh nuair a cruthaíodh na Comhlachtaí. Socruithe tuarastal deiridh is ea na scéimeanna seo leis na sochair céanna leis an scéim ábhartha seirbhíse poiblí in Éirinn m.sh. Scéim Aoisliúntais do Státseirbhísigh Bunaithe. Soláthraíonn na scéimeanna seo pinsean (do bhaill neamh-chomhtháite ochtóduithe in aghaidh bliain seirbhíse ach dhá chéadú in aghaidh bliain seirbhíse ar thuarastal suas go 3.333 oiread Pinsean Ranníocaíoch Seanaoise an Stáit agus ochtóduithe sa bhliain seirbhíse ar thuarastal os cionn 3.333 oiread Pinsean Ranníocaíoch Seanaoise an Stáit), aisce nó cnapshuim (trí ochtóduithe in aghaidh an bhliain seirbhíse) agus pinsin chéile agus leanaí. Is é 60ú breithlá an bhaill an Gnáth-Aois Scoir sa Scéim Pinsin Neamhranníocaíoch le haghaidh Fostaithe neamh-bhunaithe Stáit). Go ginearálta méadaíonn pinsin in íocaíocht (agus iarchurtha) de réir boilsciú ginearálta tuarastail na seirbhíse poiblí. Is í Scéim Aoisliúntais Bhord Fáilte Éireann an Scéim Cearta Pinsin Coimeádta atá infheidhme do Thurasóireacht Éireann.

Tá sochair ag formhór na mball roinn chroíláir sna ranna Tuarastal Deiridh agus alfa araon agus bíonn iontrálaithe nua a thagann isteach sa Scéim tar éis 1 Aibreán 2015 ina mbaill den roinn Croíláir alfa.

Ina theannta sin déanann Turasóireacht Éireann ranníocaíochtaí chuig roinnt scéimeanna pearsanta arna bhfeidhmiú ag a cuid fostaithe.

b) Cóireáil Chuntasaíochta

Éilíonn FRS 102 ráitis airgeadais chun sócmhainní agus dliteanais a thagann as dualgais an fhostóra a léiriú, ar luach cothrom, agus na costais a aithint faoi shochair aoisliúntais a sholáthar sna tréimhsí cuntasaíochta ina dtuilleann fostaithe iad.

Is í an éifeacht atá ag FRS102 ná costas na bpinsean a thuilltear, in ionad íocaíochtaí do phinsinéirí, a aithint mar chaiteachas sa bhliain, agus mar mhéid maoinithe comhfhreagrach. Aithnítear sa Ráiteas ar Sheasamh Airgeadais an dliteanas carnach le haghaidh pinsin atá tuillte ag fostaithe ag 31 Nollaig 2016 mar aon le sócmhainn chomhfhreagrach.

Rinne achtúire cáilithe neamhspleách (Deloitte) luacháil do na nochtuithe FRS102 ar 31 Nollaig 2016. Ullmhíodh torthaí na bliana seo trí luacháil iomlán a dhéanamh ar dhliteanais na Scéime ag cur coinníollacha margaidh agus sonraí scéime ar 31 Nollaig 2016 san áireamh.

Is iad seo a leanas na príomhthoimhdí achtúireacha a úsáideadh chun na dliteanais a ríomh:

		2015
Ráta lascaine (Deisceart)	1.90%	2.65%
Ráta lascaine (Tuaisceart)	2.70%	3.70%
Ráta boilscithe (Deisceart)	1.50%	2.00%
Ráta boilscithe (Tuaisceart)	2.30%	1.90%
Ráta méadú i dtuarastail (Deisceart)	3.00%	3.00%
Ráta méadú i dtuarastail (Deisceart)	2.30%	2.90%
Ráta méadú i bpinsin (Deisceart)	1.50% nó 3.00%	2.00% nó 3.00%
Ráta méadú i bpinsin (Tuaisceart)	2.30%	2.00%
Meánsaol ionchasach sa todhchaí ag aois 65		
d'Fhear atá 65 bliana d'aois faoi láthair	22.2	21.9
Bean atá 65 bliana d'aois faoi láthair	24.2	23.8

d'Fhear atá 45 bliana d'aois faoi láthair	23.9	23.1
Bean atá 45 bliana d'aois faoi láthair	26.1	25.3

NÓTAÍ AR NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

14. Pinsin (ar lean)

c) Gluaiseacht sa ghlandliteanas pinsin le linn na bliana airgeadais

	2016	2015	2016	2015
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Dualgas Sochar Scoir ag tús na bliana	(52,937)	(58,100)	(39,041)	(45,115)
Difríochtaí malartáin	-	-	(6,282)	2,250
Sochair íoctha i rith na bliana	1,114	1,258	914	914
Costas reatha seirbhíse	(2,351)	(2,135)	(1,928)	(1,551)
Traschuir glana isteach sa (amach ón) scéim	(2)	-	(2)	-
Creidmheas Seirbhíse Roimhe Seo	-	101	-	73
Ioncam/(muirear) airgeadais eile	(1,646)	(1,468)	(1,350)	(1,066)
Gnóthachan(Caillteanas) Achtúireach	(9,077)	7,407	(7,754)	5,454
Dualgas Sochar Scoir ag deireadh na bliana	(64,899)	(58,100)	(55,443)	(39,041)

d) Tá an Anailís ar ghnóthachan/(caillteanas) sa Phlean le linn na tréimhse mar seo a leanas:

	2016	2015	2016	2015
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Gnóthachan/(Caillteanas) Taithf	(4,700)	(608)	(4,015)	(457)
Gnóthachan/(Caillteanas) ar athrú boinn tuisceana airgeadais	4,256	8,015	(7,375)	5,911
Gnóthachan(Caillteanas) Achtúireach	(9,077)	7,407	(7,754)	5,454

e) Ráiteas maidir le hAnailís Ioncaim agus Caiteachais don Bhliain Airgeadais
Tá an anailís ar an nglan-mhaoiniú iarchurtha do phinsin mar seo a leanas:

	2016	2015	2016	2015
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Costas reatha seirbhíse	2,351	2,135	1,928	1,551
Creidmheas Seirbhíse Roimhe Seo	-	(101)	-	(73)
Costas airgeadais eile	1,646	1,468	1,350	1,066
Sochair a iocadh i rith na bliana	(1,114)	(1,258)	(914)	(914)
	2,883	2,244	2,364	1,630

Tá anailís ar an seirbhís reatha pinsin mar seo a leanas:

	2016	2015	2016	2015
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Costas reatha seirbhíse	2,351	2,135	1,928	1,551
Creidmheas seirbhíse roimhe seo	-	(101)	-	(73)
Costas airgeadais eile	1,646	1,468	1,350	1,066
	3,997	3,502	3,278	2,544

NÓTAÍ AR NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

14. Pinsin (ar lean)

f) *Sócmhainn Maoinithe Iarchurtha le haghaidh Pinsean*

	2016	2015	2016	2015
	€ (000)	€ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
Iarmhéid tosaigh ag 1 Eanáir	52,937	58,100	39,041	45,289
(Laghú)/Méadú i Maoiniú Iarchurtha Sócmhainn Phinsin	11,962	(5,163)	16,402	(6,248)
Iarmhéid deiridh ag 31 Nollaig	64,899	52,937	55,443	39,041

g) *Stair Dhliteanais Shainmhínte Sochair*

		2015	2014	2013	2012
		€ (000)	€ (000)	€ (000)	€ (000)
(Easnamh) ar 31 Nollaig	(64,899)	(52,937)	(58,100)	(47,746)	(56,021)
Gnóthachan/(Cailteanas) Taithí	(4,700)	(608)	372	3,119	692
Céatadán na nDliteanas Scéime	(7.2%)	1.2%	0.6%	6.5%	1.2%
		2015	2014	2013	2012
		STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)	STG£ (000)
(Easnamh) ar 31 Nollaig	(55,443)	(39,041)	(45,115)	(39,691)	(45,439)
Gnóthachan/(Cailteanas) Taithí	(4,015)	(457)	289	2,593	561
Céatadán na nDliteanas Scéime	(7.2%)	(1.2%)	0.6%	6.5%	1.2%

h) Scéimeanna Pinsin Príobháideacha

I gcúinsí nach bhfuil an fhoireann in ann leas a bhaint as an scéim, féadfaidh siad scéim ranníocaíochta sainmhínte pearsanta a bhunú ina gcuirfidh an Chuideachta ranníocaíocht. Tá 36 ball foirne i scéimeanna dá leithéid.

15. Ceangaltas Chaipitiúla

Ní raibh aon cheangaltas caipitiúil ann ar an 31 Nollaig 2016 (2015 - náid).

16. Ceangaltas Eile

Bhí ceangaltas i leith caiteachas margaíochta de E5.9m (£5.1m) ar an gcuideachta ar 31 Nollaig 2016 (2015 - €0.7: £0.5m).

17. Ceangaltas Íocaíochta Deontais

Ní raibh aon cheangaltas íocaíochta deontais ann ar an 31 Nollaig 2016 (2015 - náid).

18. Dliteanais Theagmhasacha

Tá Turasóireacht Éireann páirteach i líon beag cásanna dlí, agus is deacair a dtorthaí a thuar. Níl aon soláthar déanta maidir leis na cásanna seo (2015 - náid).

Nótaí ar na Ráitis Airgeadais
don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2016

19. Idirbhearta páirtithe gaolmhara

Is Cuideachta Teoranta le rathúnas é Turasóireacht Éireann CTR a bhfuil dhá bhall ann, Fáilte Éireann agus Tourism Northern Ireland, faoi urraíocht ag dhá roinn rialtais, An Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt in Éirinn agus an Roinn Eacnamaíochta (An Roinn Fiontraíochta, Trádála agus Infheistíochta roimhe seo) i dTuaisceart Éireann. Meastar na gníomhaíochtaí agus na ranna seo a bheith ina bpáirtithe gaolmhara agus i rith na bliana fuair Turasóireacht Éireann CTR an chuid is mó dá mhaoiniú uathu seo agus bhí idirbhearta éagsúla aici leo. Nochtar na hidirbhearta seo i nótaí 2, 9 agus 10.

Mar atá le go leor aonán eile, pléann Turasóireacht Éireann CTR i ngnáthchúrsaí gnó le comhlachtaí eile a bhfuil úinéireacht nó smacht i bpáirt nó in iomlán ag Rialtas na hÉireann nó Rialtas Ríocht Aontaithe na Breataine agus Thuaisceart Éireann orthu.

20. Comhaltaí an Bhoird - nochtadh Bearta

I ngnáthchúrsa an ghnó, d'fhéadfadh Turasóireacht Éireann CTR dul i mbun socrúithe conarthacha le gnólachtaí ina bhfuil Comhaltaí Boird fostaithe nó leasmhar ar shlí eile. Tá nósanna imeachta glactha chucu ag Turasóireacht Éireann CTR atá faoi réir na dtreoirilínte atá eisithe maidir le nochtadh leasanna na gComhaltaí Boird agus tá siad tar cloí leis na nósanna sin i rith na bliana.

Ní bhfuair na comhaltaí Boird atá i gceist aon docaiméadúchán ó Thurasóireacht Éireann maidir leis na hidirbhearta ná ní raibh na comhaltaí páirteach in aon chinneadh a bhain leis na hidirbhearta.

Bíonn Turasóireacht Éireann CTR rannpháirteach i gcláir margaíochta thar sáile (a chuirtear chun cinn go gníomhach agus go forleathan agus atá oscailte d'aon iarrthóir oiriúnach), le réimse leathan iompróirí aeir agus farraige, tionscnóirí turais agus fiontair sa bhaile agus i gcéin mar chuid de phlean oibriúcháin.

I rith na bliana, rinne Turasóireacht Éireann Teo íocaíochtaí le hAer Lingus, a raibh Steven Kavanagh ina stiúrthóir air, de €0.88m (£0.75m) san iomlán, agus bhí €0.60m de sin gan íoc ag deireadh na bliana 2015: €0.85m (£0.63m) a raibh €náid (£náid) gan íoc ag deireadh na bliana, an chuid is mó i leith comhchláir margaíochta iasachta.

Íocadh €62k (£53k) {2015: €33k (£24k)} le Hastings Hotels, a bhfuil Howard Hastings mar stiúrthóir air, an chuid is mó i leith cóiríocht agus áiseanna óstáin.

21. Faomhadh na Ráitis Airgeadais

D'fhaomh na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais ar an 15 Meitheamh 2017.

Cósta an Chopair, Co. Phort Láirge

Tuarascáil Bhliantúil Thurasóireacht Éireann 2016

NÓTAÍ

Turasóireacht Éireann

Cúil Raithin

Beresford House
2 Beresford Road
Cúil Raithin
BT52 1GE
T: +44 28 7035 9200
F: +44 28 7035 6392

Baile Átha Cliath

5ú Urlár
Cearnóg an Easpaig
Cnoc an Réamannaigh,
Baile Átha Cliath 2
T: +353 1 476 3400
F: +353 1 476 3666

r: info@tourismireland.com
Gréasán: www.tourismireland.com
Dearadh: www.ovo.ie

